

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๒๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ณ พระที่นั่งอเนกสถาน

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : วัน
นี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๑๖ คน ครบ
องค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการ
การประชุมทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ
ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน
จะแจ้งต่อที่ประชุม สำหรับวันให้ ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงาน
การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่
ที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๑ มีกำหนด
จะขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดบ้าง

(ไม่มีสมาชิกขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข
ประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อ
ไม่มีกำหนดแก้ไขเปลี่ยนแปลงแก้ไข
ข้าพเจ้าขอแจ้งประชุมที่รับรองรายงาน
การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่

ที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๑
ระเบียบวาระที่ ๓ หัวข้อระเบียบวาระ
วาระ ๑ เรื่องการรวมกิจการระเบียบวาระ
เสนอ

๑๑. รัฐสภา

๑๑.๑๐ คณะซึ่งประกอบด้วยสมาชิก
ที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง

๑๑.๑๐.๑ จะให้มีอำนาจยับยั้ง
เด็ดขาดหรือไม่ ขอเชิญอภิปราย

พลตำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล
คณะกรรมาธิการ ระเบียบวาระ เสนอว่า
สภา ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหาก
ษัตริย์ทรงตั้ง จะให้มีอำนาจยับยั้ง

ได้เด็ดขาดหรือไม่ ส่วนที่ในวง
โต๊ะอภิปราย เคารพเข้าใจ กับคณะกรรมา

ธิการ ระเบียบวาระ เดิม ขอแจ้งว่า ทำ
" ยับยั้ง ได้ทันที กระทั่งเข้าใจ

คณะกรรมาธิการคงจะมุ่งหมายถึงการยับยั้งร่างกฎหมาย ซึ่งกระผมจะได้ขออภิปราย ดังต่อไปนี้ สัตถิในการยับยั้งร่างกฎหมายนั้น หมายความว่า เมื่อสภาลงมติในร่างกฎหมายฉบับใดไปแล้ว ถ้ากฎหมายฉบับนั้นยังมี ได้ ใช้ บังคับใน พื้นที่ แม้จะได้สำเร็จรูปบริบูรณ์แล้วก็ตาม แต่ภายในระยะเวลาอันมีกำหนด หลังจากวันที่สภาอนุมัติไปแล้วราษฎรอาจรวมกันเป็นจำนวนหนึ่งตามที่ รัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ ร้องขอให้ใช้การลงคะแนนแสดงประชามติ สภาต้องยินยอมให้มีตามคำร้องของราษฎร และราษฎรอาจจะลงคะแนนรับรองให้กฎหมายฉบับนั้นได้ใช้ หรือไม่รับรองก็ได้ ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า กฎหมายที่สภาลงมติไปแล้วนั้นย่อมสมบูรณ์ ไม่จำเป็นต้องให้ราษฎรลงมติรับรองอีกชั้นหนึ่ง แต่กฎหมายนั้นยังมิใช่บังคับได้ทันที ต้องรอจนกว่าระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญ ของประเทศได้กำหนดไว้ได้ผ่านพ้นไปเสีย ก่อนตามที่กระผมได้กราบเรียนมาข้างต้นนี้ ก็เป็นวิธีการยับยั้งกฎหมายวิธีหนึ่ง แต่เรียกว่า เป็นวิธียับยั้งกฎหมายโดยลงประชามติของราษฎร กฎหมายจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อราษฎรได้ลง ประชามติ รับรองแล้ว วิธีดังที่กระผมได้กราบเรียนมาข้างต้นนี้ จะไม่มีใช้ในรัฐธรรมนูญ

ของหลายประเทศ เป็นต้นว่ารัฐธรรมนูญ ใน สหรัฐอเมริกา และ ประเทศไทย เป็นต้น เพราะเป็นวิธีที่ใช้ใช้ในการปกครองของแบบผสม เช่น สวิสเซอร์แลนด์ก็ได้ ใช้วิธีการปกครองแบบนี้ ในกรณียับยั้งกฎหมายอีกวิธีหนึ่งนี้ สหรัฐอเมริกา ได้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญได้ ประธานาธิบดีมีสิทธิ ในการที่จะ ยับยั้ง กฎหมายได้ แต่จะได้รับสิทธิสำคัญชนิดนี้ก็ต่อเมื่อรัฐสภาได้มีการ ลงมติให้ ประกาศใช้แล้ว จึงได้เสนอกฎหมายดังกล่าวแล้วไปให้ประธานาธิบดีเพื่อลงนาม แต่อย่างไรก็ตามถ้า ประธานาธิบดีไม่เห็น ชอบด้วยก็จะได้แสดงความเห็นในการแย้งกฎหมายฉบับนั้นกลับคืนมา ยังสภาที่ร่างกฎหมายฉบับนั้น เพื่อมีการพิจารณาแก้ไขใหม่ ถ้าหากว่าสภาไม่เห็นชอบด้วยหรือเห็นชอบด้วยประการใดก็ตามดำเนินการให้ตามแบบ ที่ได้ กำหนด ไว้ ใน รัฐสภาของสหรัฐอเมริกาที่ได้กำหนดไว้ นั่นก็เป็นวิธีการยับยั้งกฎหมายอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งกระผมได้นำมาเพื่อที่จะได้ ให้ เป็น การ เคารพแก่ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๓ ได้บัญญัติเอาไว้ว่า เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับใดไปแล้ว ถ้าหากว่าวุฒิสภาเห็นชอบด้วยโดยไม่แก้ไขเพิ่ม

เติมก็ให้นายกรัฐมนตรี นำขึ้น ทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อ พระมหา กษัตริย์ ทรง ลงพระ-
 ประทานโดยประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยก็ให้ยับยั้ง ถ้า
 พระราช บัญญัติ นั้น ไว้ก่อน แล้ว ส่ง ร่าง
 พระราช บัญญัติ นั้น กลับคืน มายัง สมาชิก
 แทนแต่ถ้าหากว่าวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมก็
 ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่วุฒิสภาแก้ไข
 เพิ่มเติม นั้น กลับคืน ไปยัง สมาชิก แทน
 ในกรณีเช่นนั้น ให้สภาทั้งสองแต่งตั้งบุคคล
 ที่เป็นสมาชิก หรือไม่ได้เป็น สมาชิก แห่ง
 สภา นั้นๆ มีกำหนดจำนวนเท่ากันตามที่
 สภาผู้แทนกำหนดประกอบเป็นคณะกรรมการ
 มาธิการร่วมกันในการ พิจารณา ร่าง พระ-
 ราชบัญญัติ นั้น และให้คณะกรรมการ
 ร่วมกันนั้น จัดทำ รายงาน แล้ว เสนอ ร่าง
 พระราชบัญญัติตามที่ ได้พิจารณาแล้ว ต่อ
 สภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสองข้างเห็นชอบ
 ด้วยร่างพระราช บัญญัติ ก็ คณะ กรรมมา ธิ-
 การร่วมกันได้พิจารณาแล้วนั้นก็ให้นายก
 รัฐมนตรี นำ ร่าง พระราช บัญญัติ ขึ้น ทูล
 แกล้ว ถวาย เพื่อพระมหา กษัตริย์ ทรง ลง
 พระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็น กฎ หมาย
 ต่อไป ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบ
 ด้วยก็ให้ยับยั้งร่าง พระ ราช บัญญัติ จน
 นั้นไว้ก่อน ตั้งที่กระผมได้กราบเรียนมา
 นี้จะเห็นได้ว่าการปกครองไทย รัฐสภา
 นี้สิทธิยับยั้งกฎหมาย ในเมื่อคราวคดี
 เห็นของรัฐบาลกับ สภาไม่ตรงกันในการ

ออกกฎหมาย ใน สหรัฐอเมริกา ก็
 ให้เป็น อำนาจ ของ ประธานาธิบดี เป็นผู้
 มีอำนาจยับยั้ง แต่ไม่ใช่เป็นอำนาจ
 ของ สภาผู้แทน จะเป็น ผู้ใช้อำนาจ ยับยั้ง
 กฎหมาย ในส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราช-
 อาณาจักรไทย นั้นให้วุฒิสภามีอำนาจใน
 การ ที่ จะ ยับยั้ง ร่าง กฎหมาย นั้นไว้ ก่อน
 แล้ว ส่ง กลับ คืน ไป ยัง สมาชิก แทนให้ ตั้ง
 กรรมการร่วมกันพิจารณาใหม่ ตั้งที่
 กระผมได้ กราบเรียน มา แล้ว ข้างต้น นั้น
 และอีก หนึ่ง ก็คือ ว่า พระมหา กษัตริย์
 ทรงมี พระราชอำนาจในทาง ที่จะให้ สิทธิ
 ยับยั้งกฎหมายได้ด้วย อย่างไรก็ตามใน
 ทางปฏิบัติในเรื่องการยับยั้ง กฎหมายนั้น
 กระผมใคร่ จะ กราบเรียน วิธี ปฏิบัติ ของ
 ประเทศที่ใช้ วิธีการปกครองโดย ระบอบ
 รัฐสภา ที่ เขาได้ ปฏิบัติ กัน มา ดัง เช่นใน
 ประเทศ ฝรั่งเศส และ ประเทศ อังกฤษ ก็
 ตาม ประมุขของประเทศทั้งสองไม่ได้
 ใช้สิทธิยับยั้งกฎหมายเรื่องใดเลย ทั้งนี้ก็
 โดย อาศัยการ ปกครองโดย รัฐสภา ที่ มี
 อำนาจบริหารราชการแผ่นดินและอำนาจ
 นิติบัญญัติ นั้นไม่ อาจแยก ออกจากกันได้
 ในลักษณะเด็ดขาด เมื่อสภาผู้แทน
 ราษฎรลงมติ ร่างกฎหมายนั้นไปแล้ว
 ประมุขแห่งรัฐซึ่งเป็นเคอริส บริหารกลองนี้
 ถ้า จะกลับใช้ อำนาจ ยับยั้ง ร่าง กฎหมาย
 เรื่องนั้นเสีย ก็เท่ากับความคิดเห็นของ

คณะรัฐมนตรีกับสภาผู้แทนราษฎรไม่ตรงกัน คณะรัฐมนตรีอาจลาออกหรือมี ฉะนั้น ก็อาจ จะยุบสภา ผู้แทนราษฎร นั้น เสียได้ ฉะนั้น สติลลิตยั บั ย้ง จึงมี ประโยชน์ แต่เพียง ทวน ความ คิด เห็น ของ สภา ผู้แทน ราษฎร อีก ครั้ง หนึ่ง ว่า จะ ยืนยัน ความ มติ เดิม หรือ จะ แก้ไข ประการ ไต บ้าง สติลลิตยั บั ย้ง ทำให้ บัญญัติ ที่ ใ ต้ ไ ต้ เติง กัน อยู่ นั้น กลับ คืน เข้า สู่ การ พิจารณา ของ สภา ผู้แทน ใหม่ อีก ครั้ง หนึ่ง ใน ทาง ปฏิบัติ ใน การ ปก ครอง โดย รัฐสภา การใช้ อำนาจ บั ย้ง กฎหมาย จึง มี น้อย ครั้ง ต่าง กับ การ ปก ครอง โดย รัฐสภา ของ ประเทศ บาง ประเทศ ดัง เช่น สหรัฐ อเมริกา เป็น ต้น ประธา นาธิบ ติ ก็ ได้ ใช้ อำนาจ บั ย้ง กฎหมาย บ่อย ครั้ง เพราะ การ ปก ครอง รูป นี้ อำนาจ บริหาร กับ อำนาจ นิติ บัญญัติ ไม่ ขึ้น แก่ กัน รัฐสภา ไม่มี อำนาจ ลง มติ ไม่ ไว้ ความใจ รัฐบาล และ ฝ่าย รัฐบาล ก็ ไม่มี อำนาจ ที่จะ ยุบ รัฐสภา เพราะ ฉะนั้น จึง มี ความ เห็น ว่า สภา ซึ่ง ประกอบ ด้วย สมาชิก ที่ พระมหากษัตริย์ ทรง ตั้ง นั้น ควร ให้ มี อำนาจ ใช้ สติลลิตยั บั ย้ง ร่าง พระราช บัญญัติ ได้ โดย เค็ด ชาติ ทั้งนี้ ควร นำ ความ ใน รัฐธรรมนูญ แห่ง ราช อาณาจักร ไทย พุทธ ศักราช ๒๔๗๒ มาตรา ๑๒๓ ดัง ที่ กระทบ กราณ เรียบ มา ข้าง ต้น นั้น มา เทียบ เคียง แก่ กฎ ธิ เช่น นี้ ได้ กระผม ขอ ขอบ พระคุณ

นายเดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์ :

หัวข้อที่ เกี่ยวกับ รัฐสภา ในการ พิจารณา ของ สภา ร่าง รัฐธรรมนูญ ใน วัน นี้ กระผม มีความ สนใจ เป็น พิเศษ โดยเฉพาะ เกี่ยวกับ อำนาจ หน้า ที่ ของ สภา สูง ซึ่ง ใน สมัย นี้ ไม่ นิยม เรียก สภา สูง แล้ว เรียกว่า สภา ที่ ๒ หรือ สภา ที่ ๑ ก็ แล้ว แต่ จะ นิยม เพราะ ว่า สภา ซึ่ง พระมหากษัตริย์ ทรง แต่ง ตั้ง ตาม ที่ เรา ได้ ลง มติ ไป แล้ว ใน การ ประชุม ครั้ง ก่อน ๆ นั้น ก็ ย่อม จะมี บทบาท ใน การ บริหาร ประเทศ ตาม สมควร แต่ ว่า การ ที่ จะ พิจารณา ถึง เหตุการณ์ หรือ เหตุ ผล ที่ จะ มา สนับสนุน ว่า สภา ที่ พระมหากษัตริย์ ทรง แต่ง ตั้ง จะมี อำนาจ ใน การ ยับ ยั้ง ร่าง พระราช บัญญัติ หรือ ร่าง กฎหมาย มาก น้อย เพียง ไต นั้น ผม ว่า ขึ้น อยู่ กับ หลัก ๓ ประการ ประการ ที่ ๑ คือ เรื่อง เกี่ยว กับ หลักการ ทัว ไป ของ การ ปก ครอง แบบ ประชาธิปไตย นั้น อำนาจ ส่วน ใหญ่ ก็ ควร จะ อยู่ กับ สภา ซึ่ง ประชาชน ได้ ทำ การ ออก เสียง เลือก ตั้ง มา ซึ่ง เป็น สภา ที่ ๒ หรือ สภา ล่าง เพราะ ฉะนั้น อำนาจ ส่วน ใหญ่ ก็ ควร จะ อยู่ สภา นั้น สภา สูง หรือ สภา ที่ ๑ ก็ ไม่ ควร จะมี อำนาจ ใน การ ยับ ยั้ง ร่าง กฎหมาย อย่าง เค็ด ชาติ ที่ ควร จะ เป็น ประการ ที่ ๒ กระผม มีความ เห็น ซึ่ง ตรง กับ ความ เห็น สมาชิก หลาย ท่าน ผม แน่ใจ อย่าง นี้ ว่า โดย สภา ของ สภา ที่ พระมหากษัตริย์

LIART

ภายใต้บริบทที่ตรงกันข้ามกัน สมาชิกส่วนมาก จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ และเป็นคนที่มีความเชี่ยวชาญในภาระงานใน คิงานที่งานต่าง ๆ มีความชำนาญในงานต่าง ๆ ซึ่ง กระผม คิด ว่า ก็ คง จะเป็น เรื่อง ที่ เรา จะ พิจารณาต่อไปในหัวข้อที่ ๓ ว่าควรจะ เป็น บุคคล ประเภทใดบ้าง ก็ควร จะเป็น บุคคลที่อายุค่อนข้าง จะสูงกว่าในสมารถ อยู่มาก ความรู้สึกอย่างนั้น เพราะ ฉะนั้น บุคคลประเภทนี้กระผม คิดว่าควร จะอยู่ในฐานะที่จะให้ค่า แนะนำ มากกว่า ที่จะยังร่างกฎหมายอย่างเด็ดขาด อัน กระผม มี ความ เห็น ต่อ ไปอีก ข้อ หนึ่ง ที่ สำคัญก็คือว่าสภาของเรานั้นที่ตรงกัน ใหม่ นั้นเป็นสภาที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ถือลักษณะสภาสูงหรือสภาที่ ๑ ไม่เหมือน สภาสูงของนอร์เวย์ซึ่งประชาชนเลือกตั้ง จากสภาที่ ๑ หรือเป็นอย่างสภาล่างแล้ว สมาชิกสภาล่าง นั้น เลือก สมาชิก สภา สูง จากพรรคพวกเดียวกัน ขึ้น ไปอีก จำนวน หนึ่ง ให้ทำหน้าที่เป็นสภาสูง การเลือก เช่นนั้นก่อให้เกิดความเข้าใจกัน ได้ว่าเคย เป็นสมาชิกสมัครด้วยกัน ได้รับเลือกตั้ง จากประชาชนด้วยกัน และยังว่านั่นก็ เป็นสมาชิก พรรค การเมือง เดียวกันด้วย ความประนีประนอมหรือโอกาสที่ ประนี- ประนอมก็มีมาก ผมวิตกอยู่ว่าถ้าหาก เราคำนึงถึงลักษณะ หรือ สภาพ ของ สภา ที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งในการเลือก

ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นั้น ถ้าหากว่า ไม่มีความสามารถประนีประนอมกัน หรือ มีความเข้าใจอันดีระหว่างสภา สูงกับ สภา ล่างแล้ว กระผมก็อาจจะนึกไปว่าการ ผ่านกฎหมายหรือการบวกรับ ญัตติบัญญัติ จะชักช้าหรืออาจจะไม่ สม ประสงค์ ความ ต้องการของสถานการณ์สมัยหนึ่ง ๆ ก็ ได้ ฉะนั้นกระผมคิดว่า การที่ เรา จะ พิจารณา ว่าสภาสูงหรือสภาที่ พระมหากษัตริย์ ทรง แต่งตั้งนั้นจะมีอำนาจยับยั้งมากน้อยเพียง ใดก็ต้อง ขึ้น อยู่กับ สถานการณ์ ทาง การ เมืองว่าเรามีนโยบาย อย่างไรใน อนาคต เราจะต้องการให้ สภา สูงมา เป็นผู้ให้ ค่า บริหารแนะนำ หรือ จะให้ สภา สูง มี ส่วน อย่างเต็มที่ ในการบริหารประเทศ กระผม คิดว่าสภานั้นคงไม่พยายามให้สภาสูง มารับผิด ชอบในการบริหารโดยการควบคุมรัฐมน- ตรีต่างๆ นานาอย่างนั้น ผมคิดว่าสภา สูงควรจะเป็นฐานะ ที่เป็น ผู้กลั่น กรอง ให้รอบคอบให้เอาความรู้ ความ ชำนาญ ของบุคคลที่เป็นสมาชิกมาใช้ ใน การ พิจารณา ร่าง พระราช บัญญัติที่สำคัญ ๆ ที่ เกี่ยวกับการบริหารแผ่นดินเป็นส่วนใหญ่ กระผมมีความรู้สึกเช่นนั้น การยับยั้งร่าง กฎหมายนั้นพูดตามความจริง เราก็เคย ปฏิบัติกันมาในรัฐธรรมนูญ ฉบับ ก่อน ๆ ซึ่งมีวุฒิสภาหรือพัฒนาสภาเราได้ ให้พัฒนา สภาหรือวุฒิสภามีอำนาจยับยั้งโดยเด็ดขาด

แต่กระผมมีความเห็นไกลไปกว่านั้น กระผมเห็นว่าไม่ควรจะ คำนึง ถึงว่า เมื่อ สภาล่างพิจารณาร่างกฎหมายแล้ว แล้วส่งให้สภาสูงๆ พิจารณาเสร็จแล้ว ถ้าเห็นชอบด้วย ไม่เห็นชอบด้วย แล้วถ้ามีการขัดแย้งกันก็ต้องมีการตั้งคณะกรรมการร่วมด้วย การตั้งกรรมการร่วมกันนั้น เป็นทางออกเพื่อให้ เกิด ประนี ประนอม แต่ถ้าหากว่าสภาตกลงกันไม่ได้กระผมไม่มีความเห็นว่าจะต้องให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นตกลงไปอย่างเข้าใจกันในสมัยหนึ่ง ซึ่งมีการเข้าใจกันในสมัยหนึ่งว่า เมื่อสภาทั้งสอง ไม่ ตกลง กัน ได้ ใน ร่าง กฎ หมายฉบับนั้นก็ต้องให้ร่างกฎหมายฉบับนั้นตกลงไป หรือไม่ก็วางเว้นระยะไว้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งกระผมคิดว่าจะไม่เป็นการเหมาะสมในยุคใหม่สมัยใหม่ นี้ แล้วกระผมมีความเห็นเลยไปอีกว่า ไม่ควรเสนอให้ประชาชนลงเสียงประชามติในการ รับรองร่างกฎหมายซึ่งสภาขัดแย้งกัน กระผมคิดว่าโอกาสหน้าในอนาคตเรา อาจจะ ให้โอกาสประชาชน มีโอกาส ที่จะ รับ ผิดชอบในการออกเสียงรับรอง ร่างกฎหมาย โดยตรงได้ แต่กระผมคิดว่าสมัยนี้ยังไม่ถึงขนาดนั้น การที่ยังร่างกฎหมายได้ ผลนั้นไม่ใช่แต่เพียงจะบอกว่าเมื่อสภาสูงพิจารณาเสร็จแล้วก็ส่งมาสภาล่างๆ เห็นชอบด้วยทั้งหมด ก็ ประกาศ เป็น ร่าง กฎ-

หมายต่อไป ถ้าไม่เห็นชอบด้วยบางส่วนก็ส่งมาให้สภาล่างพิจารณาต่อไป แล้วเมื่อขัดแย้งกันตั้งกรรมการร่วม กัน เท่านั้น จะต้องเป็นวิธีการอีกหลายประการ เช่น การประชุมสมัชชาสามัญหนึ่งๆ นั้นจะต้องเริ่มพร้อมกัน สิ้นสุดพร้อมกัน นอกจากนั้นในระหว่างที่สภาล่างไม่อยู่ในสมัยประชุมหรือถูกยุบ สภาสูงก็ไม่ควรประชุม แล้วยิ่งกว่านั้นถ้าหากว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนด ระยะเวลา การ พิจารณาของสภาสูงไว้ใน การ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง ในเวลาอันสมควรแล้วก็จะทำให้การ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติล่าช้า อำนาจของสภาล่างก็จะน้อยลงไป เช่นกำหนดไว้ว่าในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติธรรมดาอันนี้ซึ่งไม่เกี่ยวกับการเงิน สมัยผมจำได้ว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับเดิมของไทย คือ ๒๔๙๒ เคยบัญญัติให้สภาสูงยับยั้งร่างกฎหมายได้ถึงหนึ่งปี คือกฎหมายธรรมดาไม่ใช่กฎหมายว่าด้วยการเงิน สภาล่างจะนำร่างพระราชบัญญัติฉบับ นั้น ขึ้นมา พิจารณาใหม่ ไม่ได้ถ้าไม่ถึงหนึ่งปี แต่ถ้าเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยการเงิน แล้วก็พิจารณาใหม่ทันทีได้ กระผมคิดว่าระยะเวลาหนึ่งปีนานเกินไป นานเกินควร ควรจะเป็นแค่เพียง ๓ เดือนหรือ ๒ เดือน หรือ ๑๐ เดือนอะไรก็ได้แล้วแต่ ถึง ๖ เดือน กระผม

LIRT

มีความรู้สึกอย่างจริงจังอย่างนั้น นานเกินไป เพราะฉะนั้นที่กระผมกราบเรียน สภา มาทั้งหมดนั้นก็มีความหวัง ว่าการที่จะมอบหมายอำนาจในการยับยั้ง ร่าง กฎหมายให้ สภาสูงอย่างเต็มครานั้น ไม่ชอบด้วย หลัก การหลายประการและยิ่งกว่านั้นไม่เหมาะ สำหรับสถานการณ์ทางการเมือง ของประเทศในขณะนี้ ข้อสุดท้ายที่กระผม ใคร่จะกราบเรียนสภาก็คือว่า ความ เข้าใจ กันหรือความต้องการประนี ประนอม กัน ระหว่างสภาทั้งสองนั้น เป็น หลักการที่จะ ทำให้สภาทั้งสองทำงานร่วมกันได้ ถ้า เกิดขัดแย้งกันในหลักการใหญ่ๆ ของการ ปกครองประเทศตลอดจนนโยบายในการ บริหารประเทศแล้ว การประนีประนอม หรือความเข้าใจกันในระหว่าง สองสภาจะมี ขึ้นได้ยากและเมื่อนั้น การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติก็จะ เป็นไป ด้วยความ ลำบาก สภาสูงมีความโน้มเอียงใน ทางที่ ไม่เห็นชอบด้วย กับ ร่าง ของ สภาล่าง อยู่ เรื่อยไป เพราะฉะนั้นกระผมจึงมีความ เห็นว่า หัวข้อซึ่งจะพิจารณาใน ข้อ ๓ ใน วันนี้นั้น มีความเกี่ยวข้องอย่างมาก หัว ข้อที่เราพิจารณาข้อหนึ่งเกี่ยวกับคุณสมบัติของ ผู้ที่ พระมหากษัตริย์ จะ ทรง แต่ง ตั้ง เป็น สมา ชิกสภาสูง กระผมมีเรื่อง กราบเรียนสภาเพียงเท่านี้

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาชิ-

การระเบียบวาระ) : เนื่องจากท่านสมาชิก ผู้อภิปราย คนแรกได้อภิปรายใน ทาง ขอ ทำความเข้าใจกับกรรมาชิกสภา ในทางที่ ว่า คำว่า "อำนาจยับยั้ง" ในหัวข้อ ระเบียบวาระที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ หมายความว่า ถึง ถ้า นาย ยับ ยั้ง ร่าง กฎหมาย นั้น ใน ฐานะ กรรมาชิกกรร มาชิกใคร จะ ขอ โอกาสชี้แจงว่าเป็นความจริงว่า โดย มากถ้าพูดถึงอำนาจยับยั้งระหว่างสภาใน กรณีมี ๒ สภาแล้วไม่ว่าสภาไหนจะยับยั้ง สภาไหน ความ เข้าใจ ของ บุคคล ก็หมายความว่า ถึง การ ยับยั้ง พระราช บัญญัติ เป็น ส่วนใหญ่ แต่เพื่อประโยชน์ในการ พิจารณาหัวข้อนี้ กรรมาชิกกรม ได้ให้ความ เฉพาะเจาะจงว่า เป็น เรื่องของร่าง พระราชบัญญัติ เพราะเหตุว่าเท่าที่สภา นี้ ได้มีมติ ไป แล้ว ตอนแรกๆ ว่า สภาทั้งสองนี้ ในบางกรณีให้มีการประชุมร่วมกัน แต่บางกรณี หรือโดย หัวไปให้ ประชุมไม่ ร่วมกัน สภานี้ยังหาได้ลงมติไม่ว่ามี กรณีใดบ้างที่จะให้ประชุมร่วมกัน เพราะ ฉะนั้น เวลาที่กรรมาชิกจึงต้องปลงใจ วางจิตใจ อยู่ในที่ว่างๆ ไป พอลง ก่อนว่า นอกจาก ร่างพระราชบัญญัติแล้วก็อาจจะ มีแม้แต่ไม่จำเป็นจะต้องมี แต่อาจมี กรณี ซึ่ง รัฐ ธรรมนูญ อาจ บัญญัติ หรือ กฎหมาย อาจบัญญัติ ให้ สภา ประชุม แยก กัน เพราะแต่ละถ้าเป็นการประชุมร่วม

กันแล้วก็เป็นที่สมาชิกแต่ละคนย่อม
มีสิทธิลงคะแนนไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภา
ที่ ๑ หรือเป็นสมาชิกสภาที่ ๒ สภาที่ ๑
ข้าพเจ้าหมายความว่า สภาที่ประกอบด้วย
สมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้ง สภาที่ ๒ หมายถึง
ความว่าสมาชิก ที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง
ข้าพเจ้า ขอประทาน ที่ยัง จะไม่ใช่ สภาสูง
สภาต่ำ ซึ่งความจริงไม่เคยมีชื่อในรัฐ-
ธรรมนูญ นอกจากเป็นคำเรียกกันเล่นของ
อังกฤษ Lower House Upper House
แต่ความจริง เป็นชื่อที่ เรียก เล่น กัน มาก
กว่า เพราะฉะนั้น เราจึงวางใจไว้เฉก ๆ
ก่อนว่าอาจจะมีบางกรณีที่ประชุมแยกกัน
ที่ไม่ใช่ร่างกฎหมาย แม้แต่ยังไม่มองไม่
เห็นว่าจะมีอะไรก็ตาม

ในขั้นต่อไปนี้ ข้าพเจ้าขออภิปราย
ในฐานะเป็นสมาชิก ไม่ใช่ฐานะเป็น
กรรมการ ข้าพเจ้าได้สลับครบฟังท่าน
สมาชิก ผู้มีเกียรติ ๒ ท่านได้อภิปรายใน
แนวทาง ที่ว่าไม่ เป็นการ บังคับ ที่ จะให้
สภาที่ ๒ คือสภาที่ประกอบด้วยสมาชิกที่
พระมหากษัตริย์ทรงตั้งนั้น มีอำนาจยับยั้ง
เด็ดขาดทั้งสองท่านได้อภิปรายเท่าความ
ไม่ถึงรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ซึ่งมี
บัญญัติว่า ในกรณีที่สภาที่ ๒ คือ วุฒิสภา
ในเวลานั้น มีความเห็น ขัดแย้ง ต่อสภาผู้
แทนในขณะนั้น แล้วทั้งสองสภาต่างตั้ง
กรรมมา ธิการ ไป ประ ชุม ร่วม กัน แล้ว ก็

พยายามปรองดองกัน กรรมการเห็น
อย่างไรแล้วก็เสนอสภา ทั้งสองที่ละคราว
ถ้าแต่ละสภา เห็น ชอบ ด้วยก็ให้ ใช้ เป็น
พระราชบัญญัติ ถ้าไม่เห็นชอบด้วยก็
ให้ระงับไว้ มีหนึ่ง ก่อน แล้วมา อีกบัพหนึ่ง
ถ้าสภาลงมติใหม่ ใ้คะแนน ๒ ใน ๓ ให้
ใช้จึงจะเป็นกฎหมายอะไรทำนองนั้น ซึ่ง
ก็หมายถึง ความ จำ เป็น อำนาจ ยับยั้ง อย่าง
หนึ่งของวุฒิสภา แต่ไม่เด็ดขาด ความ
จริงเรื่องยับยั้ง เด็ดขาด หรือไม่เด็ดขาดนี้
ถ้าพิจารณาอยู่ใน รูปร่าง ของ รัฐธรรมนูญ
ทั่ว ๆ ไปแล้วมีอยู่ ๒ ชั้น ชั้นหนึ่งเป็น
การยับยั้งระหว่างสภากันเอง ในรัฐ-
ธรรมนูญของบางประเทศ สภาที่ ๑
อาจจะยับยั้งสภาที่ ๒ เพราะสภาที่ ๒
ก็เสนอกฎหมายได้เหมือนกัน สภาที่ ๒
ก็ยับยั้งสภาที่ ๑ ต่างยับยั้งซึ่งกันและกัน
อย่างนี้ก็เป็นกรยับยั้งขั้นต้น ชั้นที่สอง
เป็นการ ยับยั้ง ของ ประมุข ของประเทศ
ซึ่งจะเป็นรูปประธานาธิบดี หรือรูป
พระมหากษัตริย์ก็ตาม บางประเทศ
อาจจะยับยั้งเด็ดขาด บางประเทศ
ก็ไม่เด็ดขาดเช่นเดียวกัน ที่นี้ เรา
มองดูพฤติการณ์ที่เป็นมา ประสพ-
การณ์ที่เราได้เห็น มา ใน ประเทศไทย
เรานี้ ข้าพเจ้าก็ใคร่จะกราบเรียนท่าน
ประธานว่า ในสายตาข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้า
เห็นด้วยกับท่าน สมาชิก ทั้งสอง ท่านที่ว่า

LIRT

การยับยั้ง ของสภาที่ ๒ ในประเทศไทยนี้ ไม่ควร เป็น การ ยับยั้ง เต็ม ขาด อย่าง ยิ่ง เพราะว่าสภาที่ ๒ เราได้ลงมติไปแล้วว่า เป็นสภาที่ประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง ไม่ใช่สภาที่ประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้นมา เพราะฉะนั้นที่มาแห่งสมาชิกภาพจึงต่างกัน จิตวิทยาที่บอกเราว่า ความรู้สึกของสภาที่ ๑ นั้น คุณเหมือน จะ อวด เสีย มี ได้ที่ จะคิดว่า อ้อ ฉันเป็นคนของราษฎร ฉันต้องทำเพื่อราษฎร และเลยไปถึงทำเพื่อจังหวัด ทำไปเพื่อตำบล เลยบางทีลืมมองดูประเทศชาติ และสมาชิกอีกสภาหนึ่งเล่า บางท่าน บางคนทั้ง ๆ ที่มีรัฐธรรมนูญบัญญัติ ทุกกาล ทุกสมัยว่า ต้อง ทำ หน้า ที่ ประหนึ่งว่าเป็นผู้แทนราษฎร เพื่อประเทศเพื่อชาติเหมือนกัน บางทีก็ลืมคิดว่า อ้อ เราได้รับแต่งตั้งรู้สึกเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมากกว่าผู้ที่ราษฎรเลือกตั้ง ที่มีความรู้สึกทั้งสองฝ่ายเกิดขัดแย้งกัน นี่ข้าพเจ้ากราบเรียนท่านประธานโดยประสพการณ์ที่ข้าพเจ้าได้ผ่านมา ข้าพเจ้าเคยนั่งในวุฒิสภา ข้าพเจ้าเคยนั่งในสภาผู้แทน ไม่ได้หมายความว่า มา อวด เอา ประสพการณ์เห็นข้อความรู้สึก ประสพการณ์ ของท่านสมาชิกอื่น แต่ขอกราบเรียนว่าเป็นเรื่องจริงที่ประสบมา มีผู้แทนราษฎร

บางคนบางพวกที่ขนานนาม พวกสมาชิกวุฒิสภา หรือพฤษสภาอะไรสมัยนั้นกลาย เป็นสภาคณะกบฏ พวกพระมหากษัตริย์บ้าง อะไรวาง แล้วก็เกิดมีอารมณ์ขึ้นขึ้นมา รู้สึกว่า มีความ อิจฉาริษยา ระหองระกั อยู่เนื่อง ๆ เป็นเรื่องของมนุษยย์ของปุถุชนผู้หนาต่อกันโดยกตัญญูด้วยกันทั้งนั้น และยังข้องอยู่ในบาป เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ แม้จะเขียนรัฐธรรมนูญ แม้จะมีการ เล็กเชอร์ อะไรกัน อย่างขนานใหญ่ ก็ตาม เป็นเรื่องของบุคคลที่อคติไม่ได้ บางทีคน แก่ นี้ ถ้า แก่ มาก เกิน ไป ลึก หน่อย ข้าพเจ้าก็ชักจะแก่เข้าไปพวกนั้นแล้ว บางทีก็เวลาเพลิน ๆ หลงไปก็นึกไป ตูถูก เต็ม บอก อ้อ นี่เด็กหัวเท่าลูกมะกอก ยังมี ประสพการณ์น้อย ใจ ๆ อะไรไม่มีการ ผ่านมา ฝ่ายผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากราษฎร ก็บอก อ่อนท่านราชรถมาเถย ความจริง ควรจะไปนอนบ้านเลี้ยงนกเขาแล้ว ไม่ควรจะมานั่งในสภาอะไรอย่างนี้ ก็มีความรู้สึกอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเพื่อป้องกันเสียมิให้เกิดการแตกร้าง อย่างขนานใหญ่ ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าด้อย แต่ ว่า อาจจะมี ยิ่งในสมัยที่มีผู้ลงมือ ในสมัย ที่มี ได้กินอะไรมา ๆ ก็อาจจะมีขึ้น และ ถ้าหากมีขึ้นแล้วเป็นเรื่องใหญ่ได้ทีหมื่นคน ไฟลามทุ่งไม่มี ใครที่จะระงับได้ เพราะ

ฉะนั้น เพื่อ ขจัดข้อบกพร่อง เสียซึ่ง ความรู้สึก
เป็นปฏิปักษ์ต่อกันอย่างนั้น ก็ขอให้สภาที่
๒ นี้เป็นสมาชิกจึ่งยกข้อที่ข้อ ๑ ๆ คนไทย
เราชอบจึ่งยกข้อที่ข้อ ๑ กับข้อที่ข้อ ๒ นี้
จึ่งยกข้อที่ข้อ ๑ ขึ้นมาบ้าง นี้ให้สภา
ที่ ๒ นี้ทำงานเป็นผู้ที่หวังให้ สมอย่าง
สภา นี้ ได้ ทำ ความ เข้าใจ กัน มา แต่ ต้น
จากคำอภิปรายของเรา แม้แต่ ไม่เป็น
มติว่าสภาที่ ๒ นี้ เป็นแต่เพียง สภา กลั่น
กรอง ๆ แล้วก็ให้เตือนสติ ให้ ความรู้
ความคิดแก่สภาที่ ๑ ว่า ข้อที่ท่านลงมติ
มาอย่างนี้ ๆ มีข้อบกพร่องอยู่อย่างนั้น ๆ
ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์อย่างนั้น ๆ
ให้ไปใคร่ตรองเสียอีกทีหนึ่ง จะมีการ
ตั้งกรรมวิธีการร่วมกันหรืออะไรนั้น เป็น
วิธีการ เพื่อจะไปหาความตกลงกันเท่า
นั้น นั่นสุดแต่ว่ากรรมวิธีการที่ท่าน
จะไปคิดมาแล้ว เราก็มาพิจารณาอีก
ครั้งหนึ่ง ต่างกับสภาที่ ๑ ที่ราษฎรเลือก
ตั้ง สภาที่ ๒ ซึ่งบางประเทศก็เลือกตั้ง
กันเป็นรัฐ ๆ ไป อย่างของสหรัฐอเมริกา
เป็นต้น หรือต่างกับประเทศที่เขาค้น
กับสภาที่ ๒ มาเป็นเวลาดังร้อยปี พันปี
หรือหลาย ๆ ร้อยปีอะไรเหล่านี้ เขายอม
รับนับถือประเพณี เพราะฉะนั้นในกรณี
เช่นนี้สภาที่ ๒ อาจจะมีอำนาจยับยั้ง เต็ด
ขาดในบางกรณี เป็นต้นว่าในพระราช
บัญญัติทั้งหลาย เว้นพระราชบัญญัติ

การเงินเป็นต้น ถ้าอย่างนั้นแล้วเป็น
เรื่องของเขา เรื่องของเรา ข้าพเจ้า
มองเห็นอันตราย ถ้าเราให้อำนาจยับยั้ง
เด็ดขาด ไปรตออย่าลืมว่า แม้แต่พระราช
อำนาจยับยั้งซึ่ง รัฐธรรมนูญกำหนดให้ของ
เราได้ ถวายแก่ พระมหา กษัตริย์ เสมอมา
ก็ไม่เคยเป็นอำนาจยับยั้งที่เด็ดขาด ถ้า
เราจะศึกษา รัฐธรรมนูญที่แล้ว ๆ มา เรา
จะเห็นว่าในกรณีที่ พระมหา กษัตริย์ทรง
ยับยั้งกฎหมาย ๆ นั้น อาจจะถูกยับยั้งไว้ที่
โดยมีกำหนดเวลา หรือไม่มีกำหนดแล้ว
ก็กลับมาสู่สภาอีกครั้งหนึ่ง ถ้าสภาลงมติ
อย่างท่วมท้นเป็นส่วนเท่าไรแล้ว รัฐธรรมนูญ
จะบัญญัติเป็นครั้งเป็นคราวไป แล้ว
ก็ประกาศว่าง พระราช บัญญัตินั้น ใช้เป็น
กฎหมายได้ เมื่อเรามองดูพระราชอำนาจ
พระมหา กษัตริย์แล้ว เราก็ไม่เคยมีอำนาจ
ยับยั้งเด็ดขาด เพราะฉะนั้นก็ ไม่มีเหตุผล
อะไรเลยที่เราจะให้สภาที่ ๒ นี้ มีอำนาจ
ยับยั้งเด็ดขาด การที่กรรมวิธีการเสนอ
มานี้เป็นแต่เพียงเรื่องทฤษฎี เรื่องของ
ระเบียบวาระ เรื่องของหัวข้อระเบียบ
วาระในสารสำคัญเท่านั้น ข้าพเจ้าเห็น
ว่าไม่ควรมีการยับยั้งเด็ดขาด แต่ว่าขอ
ผลมิตหนึ่งว่าเรื่องประชามติ เรื่อง
Referendum นั้น ข้าพเจ้าคิดว่ายังไกล
เหลือเกิน เราไม่ควรนึกถึงในขณะนี้และ
เป็น เรื่อง ที่ จะ นำมา ปฏิบัติ ให้เหมาะสม

LIRT

ในประเทศไทย นี่เห็นจะยังไม่ได้

พลตรี แสวง เสนาณรงค์ : กระผม
ใคร่ ขอเรียน ชี้แจง เพิ่มเติม ของ ประการ
คือเกี่ยวกับอำนาจยับยั้ง โดยเฉพาะ
ขอบเขตของอำนาจยับยั้งตามความเข้าใจ
ของกระผมเข้าใจว่า ควรจะเป็นอำนาจ
ควรมีขอบเขตค่อนข้างจำกัด เพราะ
อำนาจยับยั้ง เป็นเพียง ส่วนหนึ่ง ของการ
ถ่วงอำนาจ เราอย่าไปปนอำนาจยับยั้ง
กับการถ่วงอำนาจระหว่างสองสภาเพราะ
ว่า เรื่อง การ ถ่วง อำนาจ มีขอบเขต กว้าง
ขวางมาก ส่วนการยับยั้งนี้ ในที่นี้ตาม
หัวข้อที่อภิปรายนี้ น่าจะหมายถึงการ
ยับยั้งระหว่างสองสภาใน กรณีการ ยับยั้ง
กฎหมายบางประการ และโดยเฉพาะ
ในกรณีที่ประชุมแยกกัน ถ้าอำนาจยับยั้ง
เด็ดขาด หรือไม่เด็ดขาด นี้ ไป ใช้ กับสอง
สภาในกรณีที่มีการประชุมร่วมกัน ซึ่ง
เป็นมติของสภานั้น ได้ผ่านไปแล้ว เราจะ
ตัดสินลำบากเหลือเกิน เพราะว่าในการ
ประชุมร่วมกัน เรายังไม่ทราบได้ว่า
ลักษณะของการ ถ่วงอำนาจ นี้ จะเป็นไป
ในรูปใด เรายังไม่ทราบว่าจำนวนสมาชิก
ของสภาทั้งสองจะเป็นอย่างไรกัน จะ
มากน้อยอย่างไร เราจะเอาเท่ากันหรือ
จะเอาจำนวนจำกัดตายตัว นอกจากนั้น
เรายังไม่ทราบว่ากรณีที่ จะประชุมร่วมกัน
มีกรณี ไต่บังถ้าเราใช้ อำนาจ ยับยั้งนี้ ไป

ในกรณีที่พิจารณาร่วมกันแล้ว สมมติว่า
เราไปกำหนดกรณีบอกว่าในการพิจารณา
กฎหมายที่สำคัญ หรือในการ พิจารณาร่าง
กฎหมายใหม่ ซึ่งพระมหากษัตริย์ไม่ทรง
เห็นด้วย กลับมาให้รัฐสภาพิจารณานั้น
เราไปตั้งกรณีนั้นไว้ แล้วที่สมมติจำนวน
สมาชิก จำนวนเท่ากันเท่ากัน เท่ากัน
อำนาจ ยับยั้งก็ ไปยับยั้งโดยเด็ดขาด หรือ
ไม่เด็ดขาดในที่นั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เราจะ
ตัดสิน ใน ขณะ นี้ ได้ ลำบาก เหลือ เกิน
เพราะ เรายังไม่ทราบว่า ๑. จำนวน
สมาชิกจะมีเป็นอย่างไรกัน ๒. กรณี
ไต่บัง ซึ่งจะ กำหนดไว้ ในกรณีที่ประชุม
ร่วมกัน เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่า
สำหรับ อำนาจยับยั้ง เด็ดขาด หรือไม่เด็ด
ขาดนี้ น่าจะใช้เฉพาะในขอบเขตซึ่งมี
การประชุมร่วมกัน และในการยับยั้ง
พระราชบัญญัติบางประการเท่านั้น ส่วน
อำนาจยับยั้ง ที่ ใช้ ในกรณีที่ ประชุม แยก
กันแล้ว จะให้มีการยับยั้งเด็ดขาดหรือไม่
เด็ดขาดนั้นในประเด็นนี้ กระผมมี
ความเห็น ว่า ประการแรก เราควรจะ
พิจารณาถึงหลักทั่วไปก่อน หลักทั่วไป
ระหว่างสภาทั้งสองนี้ คือหลักสำคัญใน
การถ่วง อำนาจ ว่า จะถ่วงกัน ประการใด
ถ้าโดยหลักทั่วไปแล้ว เราก็จะถือว่าใน
ระบอบประชาธิปไตย ก็มีคั้งจะให้ สภาล่าง
มีอำนาจกว่าสภาสูง นี้โดยหลักทั่วไป

LIRT

เพราะ ถือว่าเป็นสภา ซึ่งเลือกตั้ง มาจากประชาชน เป็นผู้แทนของประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะสภาสูงเป็นสภาซึ่งได้แต่งตั้งอยู่แล้ว ถ้าเราไปใช้อำนาจจากสภาสูงมากเกินไป ซึ่งนับยังได้โดยเด็ดขาดแล้ว ก็เป็นการผิดหลักในประการสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ไป ฉะนั้นกระผมเห็นว่าสำหรับอำนาจยับยั้งในกรณีซึ่งประชุมแยกกันนี้ ก็ควรจะเป็นการยับยั้งซึ่งไม่เด็ดขาด ทั้งนี้สำหรับในประเทศไทย เราเกรงว่าสถานะในทางการเมืองของเราอาจจะต้องหลีกเลี่ยงหลักบางประการบ้าง ถ้าดำเนินตามหลักของเขาไป อาจจะไม่ได้อรรถสมความมุ่งหมาย ในข้อนั้น เราอาจจะแก้ได้ ไปชดเชยได้ ในวิธีการถ่วงอำนาจระหว่างสภาทั้งสอง ซึ่งเราจะไปกำหนดไว้ในที่หนึ่งที่ใดก็ได้ เช่นเป็นที่นั้นว่า มอบอำนาจในการริเริ่มพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินขึ้น เช่นอาจจะให้สภาทั้งสอง มีสิทธิ พิจารณาเท่ากัน เช่นสมาชิกของสภาสูงอาจจะมีสิทธิเสนอพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินได้เท่ากับสมาชิกสภาล่าง หรือเราอาจจะไปกำหนดในการประชุมแยกกัน ซึ่งกำหนดเรื่องจำนวนสมาชิกเท่ากันบ้าง หรือกำหนดกรณี ที่จะ พิจารณาไป ในกรณี ที่สำคัญ ๆ บ้าง นี่ก็เป็นวิธีซึ่งเราจะหาทางถ่วง

อำนาจอย่างอื่นได้ แต่ถ้าโดยอำนาจยับยั้งในกรณีที่ประชุมแยกกันแล้ว กระผมเห็นว่าไม่ควร จะ มีการ ยับยั้ง อ่างง เด็ดขาด ควรจะถือหลักสำคัญ คือว่าให้สภาล่างเขามีอำนาจอย่างกว้างขวาง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีสมาชิกอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอมติต่อสภาในข้อ ๑๑.๑๐.๑ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรให้ มีอำนาจยับยั้งโดยเด็ดขาด โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใด เห็นว่าให้ มีอำนาจยับ ยั้งโดยไม่เด็ดขาด โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่ามติของที่ ประชุมให้ มี อำนาจ ยับยั้งโดยไม่เด็ดขาด

ต่อไป ๑๑.๑๐.๒ จะให้มีสมาชิกเป็นจำนวนตายตัว หรือจะมีจำนวนเป็นส่วน สัมพันธ์ กับ จำนวน สมาชิก ของ อีก สภาหนึ่ง

ขอเชิญอภิปรายได้

พลตำรวจโท บรรคิอ เรืองตระกูล : คณะ กรรมการ ระเบียบ วาระ เสนอว่า สภาซึ่ง ประกอบด้วย สมาชิกที่ พระ มหา กษัตริย์ทรงตั้งนั้น จะให้มีสมาชิกจำนวนตายตัวหรือจำนวน เป็นส่วน สัมพันธ์ กับ

จำนวนสมาชิกอีกสภาหนึ่งนั้น กระผมขอประทานกราบเรียนว่า ในประเทศที่นิยมมีสภาทวิภาคีสองสภานั้น สำหรับสมาชิกในสภาสูง มักจะ กำหนดให้ได้รับตำแหน่งโดยวิธีการ ผิดแผกแตกต่าง กับสมาชิกสภาที่ราษฎรเป็นผู้เลือกตั้งเข้ามา บางประเทศก็มักจะมีการสับมรดกกันได้ทั้งเช่นในประเทศอังกฤษที่เรียกกันว่า House of Lords หรือที่เรียกกันว่า สภาขุนนางนั้น มีการสับมรดกตำแหน่งสมาชิก จำนวนสมาชิกจึงมีจำนวนจำกัดสำหรับประเทศ อังกฤษนั้น มีวิธีการปกครองโดยรัฐสภาที่จริงอยู่ แต่ก็มีวิธีการปกครองแตกต่าง กันกับ ประเทศ รัฐสภาอื่น ๆ ส่วนในอังกฤษนั้นมีคณะรัฐบาลซึ่งเรียกกันว่า Ministry และคณะรัฐมนตรีที่เรียกกันว่า Cabinet คณะรัฐบาลประกอบด้วยสมาชิกร่วมกันรับผิดชอบต่อรัฐสภา ฉะนั้นจำนวนสมาชิกในคณะรัฐบาลบางทีก็มีมาก หรือบางทีก็มีน้อย บางสมัยก็มีถึง ๕๐ คน หรือ ๖๐ คน และบางสมัยก็เคยมีถึง ๘๘ คน ดังนั้นเป็นต้น ทั้งนี้ก็โดยถือหลักที่ว่าการมีตัวสมาชิกมากทำให้ฐานะของรัฐบาลทางรัฐสภานั้นเกิดความมั่นคงขึ้น โดยเฉพาะประเทศไทยโดย ทางรัฐสภา อาจเทียบ กันได้ ซึ่งกระผมจะได้กราบเรียนดังต่อไปนี้ ในบาง ประเทศ สมาชิก สภา สูงที่ พระมหากษัตริย์ทรงตั้งอยู่ในตำแหน่ง บางประเทศก็อยู่ในตำแหน่ง ได้เท่ากับ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาสูงของฝรั่งเศสเคยกำหนดไว้ ๗๕ คน ส่วนการอยู่ในตำแหน่ง ตลอด ชีวิตนั้นก็ ได้มีกฎหมายยกเลิกไปเสียแล้ว ในประเทศนอร์เวย์รัฐสภามีสองสภา คือสภาสูงและสภาล่าง จำนวนสมาชิกสภาสูงมีหนึ่งในสี่ ที่เหลืออยู่สามในสี่นั้นเป็นสมาชิกสภาล่าง โดยสมาชิกสภาล่างเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาสูง อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้เคย กำหนดไว้ให้สมาชิกสภาที่พระมหากษัตริย์ทรงเลือกตั้งมีจำนวน ๘๐ นาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๒ ก็เคยบัญญัติไว้ ให้ มี สมาชิกที่ พระมหากษัตริย์ทรงตั้งมีจำนวน ๑๐๐ นาย อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๐ กำหนดให้สมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งมีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่ง ได้ บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๓๓ เป็นความว่า วุฒิสภาประกอบด้วย สมาชิก ที่ พระมหากษัตริย์ ทรงเลือกตั้งมีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทน กระผมเห็น ว่าจำนวน สมาชิกสภา ที่พระมหากษัตริย์ ทรง เลือก ตั้ง นั้น ไม่ควร จะ

กษัตริย์ทรงตั้งอยู่ในตำแหน่ง บางประเทศก็กำหนดให้อยู่โดยตลอดชีวิต บางประเทศก็อยู่ในตำแหน่ง ได้เท่ากับ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาสูงของฝรั่งเศสเคยกำหนดไว้ ๗๕ คน ส่วนการอยู่ในตำแหน่ง ตลอด ชีวิตนั้นก็ ได้มีกฎหมายยกเลิกไปเสียแล้ว ในประเทศนอร์เวย์รัฐสภามีสองสภา คือสภาสูงและสภาล่าง จำนวนสมาชิกสภาสูงมีหนึ่งในสี่ ที่เหลืออยู่สามในสี่นั้นเป็นสมาชิกสภาล่าง โดยสมาชิกสภาล่างเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาสูง อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้เคย กำหนดไว้ให้สมาชิกสภาที่พระมหากษัตริย์ทรงเลือกตั้งมีจำนวน ๘๐ นาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๒ ก็เคยบัญญัติไว้ ให้ มี สมาชิกที่ พระมหากษัตริย์ทรงตั้งมีจำนวน ๑๐๐ นาย อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๐ กำหนดให้สมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งมีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่ง ได้ บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๓๓ เป็นความว่า วุฒิสภาประกอบด้วย สมาชิก ที่ พระมหากษัตริย์ ทรงเลือกตั้งมีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทน กระผมเห็น ว่าจำนวน สมาชิกสภา ที่พระมหากษัตริย์ ทรง เลือก ตั้ง นั้น ไม่ควร จะ

LIRT

กำหนดจำนวนไว้ตายตัว เช่นเดียวกับในต่างประเทศ เพราะเหตุว่าฐานะในการเมืองของแต่ละประเทศนั้น ไม่เหมือนกัน บางประเทศก็มีการสืบมรดก ในบางประเทศก็มีการให้สมาชิกสภาสูงอยู่ได้ถึงตลอดชีวิต และก็ไม่ควรจะเอาแบบอย่างใน รัฐธรรมนูญของต่างประเทศนั้น มาใช้บังคับกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒ นั้น เพราะเหตุว่ายังไม่เหมาะแก่ฐานะ ปัจจุบันของประเทศไทย เพราะสภาสูงนั้นเท่ากับเป็นผู้สนับสนุนรัฐบาล และทำให้รัฐบาลมั่นคง หรืออีกนัยหนึ่งก็เท่ากับว่าเป็นพี่เลี้ยงของสภาล่าง พระมหากษัตริย์จะทรงเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ชำนาญการปฏิบัติราชการหรือกิจการอย่างอื่นมาเป็นสภาสูง ทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือกิจการต่างๆ ของสภาล่าง ในประการที่สำคัญที่สุดก็คือว่าถ้าเกี่ยวกับกฎหมาย การเงินก็ดี หรือในการประชุม ร่วมกันของรัฐสภาในส่วนที่เกี่ยวกับทำให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติก็ดี หรือในการประชุม ร่วมกันเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ พระมหากษัตริย์ ทรงส่งกลับคืนมาก็ดี หรือในการลงมติความไว้วางใจ

คณะรัฐมนตรีก็ดี หรือในการประกาศสงคราม หรือในการให้ความเห็นชอบแก่หนังสือสนธิสัญญาก็ดี ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒ ก็ ได้มีบทบัญญัติให้เป็นการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ฉะนั้นในการประชุม ร่วมกัน ระหว่าง สภาทั้งสองนี้ ถ้าหากว่าจะมี ได้ก็เฉพาะในกรณีที่สำคัญ ๆ ซึ่งรัฐบาลเป็นฝ่ายเสนอ เข้ามาในรัฐสภา เป็นผู้พิจารณาและมีมติ และถ้าหากว่าสภาไม่เห็นชอบด้วยกรณี เช่นนั้นก็จะต้องไปและฐานะของรัฐบาลก็จะเป็นประการใด ดังที่จะเห็นได้ว่าบางทีอาจจะต้องนำคณะรัฐมนตรีลาออก หรือในกรณีจำเป็นก็อาจ จะต้องยุบ รัฐสภา เช่น การเมืองในฝรั่งเศสในขณะนี้ ประธานาธิบดีเดอโกลได้สั่งยุบรัฐสภาและเลือกตั้งใหม่ ดังนั้นก็เป็นตัวอย่างที่เราได้แลเห็นกันอยู่ อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้มีกรณีดังกล่าวนี้เกิดบ่อยครั้งในประเทศไทย อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ เสถียรภาพ ของรัฐบาล สมควรที่จะได้มีการป้องกันไว้ก่อน ฉะนั้นรัฐบาลอาจ จะต้องหาข้อถ่วงดุลเสี่ยงจากสมาชิกสภาล่าง ดังที่ได้ เคยเป็นมา ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดการพ่ายแพ้ในรัฐสภา และ จำเป็นต้องหา ถ่วงดุลเสี่ยงจากสมาชิกสภาล่างโดย นำระบบเก่าซึ่งได้ ใช้ กันอยู่ใน เมื่อ รัฐธรรมนูญ แห่ง

LIART

สัมพันธ์ คำว่ามีส่วนสัมพันธ์ตามปัญหา ที่ตั้งมานั้นจะสัมพันธ์อย่างไร สัมพันธ์ เป็นต้นว่า สัมพันธ์เป็นส่วนน้อย เป็น ต้นว่าครึ่งหนึ่งหรือ ๖๐-๗๐ เปอร์เซ็นต์ อะไรก็ตามแต่ หรือเท่ากันก็เรียกว่าส่วน สัมพันธ์ ทั้งที่ท่านสมาชิกอภิปรายมา หรือมากกว่าก็เป็นส่วนสัมพันธ์ แต่ ว่า ความหมายที่เข้าใจโดยทั่ว ๆ ไปในที่นี้ ก็ หมาย ความถึง ส่วน สัมพันธ์ น้อยกว่า หรือเท่ากัน อย่างที่ท่าน สมาชิก อภิปราย แต่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ที่ว่า จะมีส่วน สัมพันธ์ ข้าพเจ้าคิดว่าสภาที่ ๒ ควรจะมี จำนวนตายตัวด้วยเหตุผลต่อไปนี้ ขอให้ ท่านประธานได้โปรดระลึกถึงสารรูปของ รัฐธรรมนูญและการปฏิบัติตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญก็คงจะเห็นได้ว่า ในการที่ พระมหากษัตริย์ทรงตั้งสมาชิกสภาที่ ๒ นี้ คงจะเป็นไปไม่ได้ ที่บทบัญญัติรัฐธรรมนูญจะบัญญัติว่าเป็นการ แต่งตั้ง ตามพระ ราชอัธยาศัย คงจะเป็นการแต่งตั้งด้วย คำแนะนำ ถวายคำแนะนำ ของผู้ดำรง ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง เป็นต้นว่า นายกรัฐมนตรี หรือจะเป็นคณะบุคคล หรือจะเป็นอะไรก็ตาม แต่คงไม่ใช่โดย พระราชอัธยาศัย เพราะว่าเห็นง่ายเหลือ เกินว่าถ้าตั้งโดยพระราชอัธยาศัยแล้วก็จะ กลายเป็น สภา ของ พระ มหา กษัตริย์ ไป ซึ่งไม่ตรงตามแนวความคิดของสภานี้เท่า

ที่ได้ผ่านมาแล้ว เมื่อการตั้งหรือทรงตั้ง นี้จะ เป็น ไปในรูปที่มีผู้ ถวาย คำแนะนำ นั้น จะตั้ง ลงนาม สนอง พระ บรม ราช- ใโองการ นี่เป็นแบบอย่างที่ปฏิบัติมา เพราะ เป็น ความ จำ เป็น อย่าง ยิ่ง ที่ รัฐ- ธรรมนูญ จะต้อง คุ้มครอง มิให้ ขึ้นชื่อว่า พระมหากษัตริย์ทรงทำผิด พระมหา- กษัตริย์ ต้อง ทรงพ้น จาก ข้อครหา นินทา ด้วยประการทั้งปวงในการทรงตั้ง สมาชิก สภาที่ ๒ นี้ เพราะฉะนั้นในสารรูปของ รัฐธรรมนูญจะต้องเป็นไปโดยปราศจาก ข้อสงสัยว่า มีผู้ถวายคำแนะนำและรับ สนองพระบรมราชโองการ และโดย ปกติที่เป็นมาแล้ว หรือที่ ในประเทศไหน ก็ตาม โดยเฉพาะในประเทศอังกฤษก็ ตาม นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถวายคำแนะนำและเป็นผู้ลงนาม สนองพระบรมราช- ใโองการ เพราะฉะนั้นถ้าเป็นไปในรูป ส่วนสัมพันธ์จะเป็นเศษส่วนเท่าใดก็ตาม จะเป็นเท่าก็ตาม ก็เป็นเรื่องหรือจะ กลายเป็นเรื่องถ่วงดุลอำนาจระหว่างรัฐ- บาลกับสภา ซึ่ง ประกอบ ด้วย สมาชิก ซึ่ง ซึ่ง ราษฎร เลือกตั้ง จะ เป็น การ แข่งแย้ง จะเป็นการชิงไหวชิงพริบ ยิ่งเท่ากันแล้ว ถ้าว่า จิตใจของ ผู้ รับ แต่งตั้ง มีความ เอนเอียงไป ในทางที่ จะต้องสนองคุณ ผู้ถวาย คำแนะนำก็ดี นึกว่าตัวเป็นพวกของ รัฐบาลก็ดี สภาที่ ๑ นี้เกือบจะไม่มี

LIRT

โอกาสอะไรเลย รัฐบาลจะเอาอย่างไร หรือจะเป็นอย่างไรนั้น นี่ว่าโดย ทฤษฎี ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะต้องมีจิตใจ เป็น อย่างนั้น ว่าโดย ทฤษฎี ว่าโดยประสพการณ์ที่เป็นมา หรือ มี ฉะนั้น ผู้รับ เลือก ตั้งใน สภาที่ ๒ เกิด ความ ทวาค กลัวใน สมัยที่ รัฐบาลใด รัฐบาลหนึ่งเรื่องอำนาจ หรือใช้อำนาจ ไม่เป็นธรรม อย่างน้อยก็หามีเสียหรือ จะยกมือ ถอยทางให้ ไม่ ได้ยก ทรง ปฏิเสธ อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้น ถ้ามีการ ถ่วงดุลอำนาจอย่างนั้น สภาที่ ๑ มี สมาชิก จำนวน เท่าไร เลือก ตั้ง ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๔ จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น นี่เขาเผาคูมกันอย่างแรง ถ่วงดุล กันโดยจำนวนอย่างนั้น ยิ่งเท่ากัน แล้ว ยิ่งเป็นการทำลายจิตใจกันอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้น ก็ขอเสียในการที่จะต้อง การ ถ่วงดุลกันอย่าง ชนิดที่ว่า เป็นคนตั้ง ไม่หย่อนไม่ดึงเช่นนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นข้ออันตราย ข้าพเจ้าคิดว่าสภาที่ ๒ นี้ ควร จะ เป็น สภาที่ กระทำ การ ให้ เป็น ที่ เคารพ ยำ เคารง ด้วย น้ำ ไส้ ใจ จริง ของ สมาชิกสภาที่ ๑ และจะชนะจิตใจสภา ที่ ๑ มากกว่าการ กระทำอะไร จะ ต้องทำ ด้วยเหตุด้วยผล ไม่ใช่เอาแต่ว่ายกมือ ถอนด้วย จำนวน เอาชนะ กัน ด้วย จำนวน

ควร จะ เอาชนะจิตใจ กันด้วย เหตุผลแล้ว งานจะราบรื่น และนอกจากนั้น การที่ สภาที่ ๒ นี้ ถ้ามี สมาชิก อัน เป็น จำนวน จำกัดย่อมเป็นเกียรติแก่ผู้ ที่ ได้รับแต่งตั้ง ไม่ใช่ว่า ขอประธานไทย มีช่องว่าง กิยต์เข้าไปๆ เพียงแต่ทำให้เป็นจำนวน ควรจะเป็นสภาที่มีเกียรติ สภาที่ประกอบ ด้วยผู้ที่มีอาวุโส ผู้ที่มีความรู้มีประสพ- การณ์ ในชีวิต มากเป็นผู้ ที่ ชื่อ สัตย์สุจริต มีน้ำใจที่รับใช้บ้านเมือง ไม่ใช่เอามาเป็นพรรคเป็นพวก ดังที่แม่แต่บาง ประเทศหรือประเทศเรา บางคราวก็ เป็นเช่นนั้น ถ้าเช่นนั้นชนะจิตใจสภา ที่ ๑ ไม่ได้ ก็มีแต่แตกแยก มีแต่ด่ากัน ตะโกนด่ากัน พอถึงที่ใคร ๆ ก็ด่ากันยิ่ง เมื่อมี ประธานไม่ เข้มแข็ง แล้วปล่อยให้ ต่อกันเข้าที่เดียว เดียวก็ทะเลาะกัน เดียวก็อะไรต่ออะไรช่นชองกัน ข้าพเจ้า คิดว่า ความ รามรื่น จะดีกว่า และ จะเป็น เกียรติแก่ผู้รับแต่งตั้งมากกว่า ขอได้ โปรดคิดว่า แม่แต่เครื่องราชอิสริยา- ภรณ์ บาง อย่าง ยังมี สมาชิกเป็น จำนวน จำกัด ผู้ใดได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ นั้น ล้อม รู้ สึก เป็น เกียรติ ยิ่งกว่าเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ ที่ ไม่มีจำนวนจำกัด ซึ่ง อาจจะมีเพิ่มจะลด และขอท่านประธาน ได้โปรดคิดดูอีกข้อหนึ่งว่า การเลือกตั้ง

นั้นจะได้จำนวนสมาชิกเท่าไรนั้น ก็ย่อมขึ้นอยู่แก่จำนวนพลเมืองของเรา จะคือเกณฑ์จำนวนพลเมือง ก็เสนอเสนอต่อสมาชิก ๑ คน เรายังไม่ทราบใครจะไปทราบว่าสมาชิกเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ แล้วสมาชิก ๒ ก็เพิ่มขึ้นตามสภาที่ ๑ อาจจะมีใครจะไปทราบว่า จะไม่มี การลด จำนวน พลเมือง ด้วยการ กุม กำเนิด หรือ ด้วยการ สงคราม หรือด้วยการโรคระบาด หรือ ภาวะภัยลงมาแล้วก็มี การลดจำนวน ถ้ามีการลดจำนวน สภาสูงมีต้องมีการจับสลากออกกันหรือ ซึ่งนำเกลี้ยกัที่สภาที่ ๒ จะต้องจับสลากออกกัน หรือลดตามสภาที่ ๑ นี้ไปรตออย่างองในแง่เพิ่ม แลลด ก็มีเหมือนกัน เมื่อ เป็น เช่น นี้ แล้ว ข้าพเจ้าคิดว่า ไปรตออย่างหวังโยติกว่าในเรื่อง ที่ จะต้อง ไป ถ่วงดุล ว่า เขา ชนะกัน ด้วยจำนวน ข้าพเจ้าได้เคยนั่งมาในสภาที่ ๑ และบางที่ข้าพเจ้าก็คิดนี้ ไม่ได้หมายความว่าคิดอย่างสมาชิกสภาที่ ๑ แต่ไม่ได้หมายความว่าจะไป ตูกลงสภาที่ ๒ ซึ่งเขาเรียกว่าลงคะแนน รัฐบาลต้องการอย่างไรก็ลงคะแนนอย่างนั้น ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกอย่างไร ๆ ชอบกล รู้สึกว่าวันนี้ ไม่มีทางชนะท่าน พุ่มพุ่มเขียวเราก็แพ้ อย่างนั้นอย่ามาประชมเสียดีกว่าอะไรดีกว่า หรือลงไปแทงบิลเสียข้าง

ล่างเสียดีกว่าอะไรอย่างนี้ อย่างไรก็ตามก็แพ้ ขอยกให้มีความคิดอย่างนั้นเกิดขึ้นดีกว่า ถ้าเราสร้างจำนวนให้เท่ากันก็ตี ไปรตอระวังให้ก็ความคิดอันนั้นจะมามีอีก ถึงในมติอันนี้ไม่มา พฤติอันนี้มา และจะให้เกิด การแตกแยก สถานที่จะได้ผลดีกลับได้ผลร้าย.

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล :

ถามที่กระผมได้ทราบเรียนไว้ ถึงส่วนสัมพันธ์ของสมาชิกสภาอีกสภาหนึ่งนั้น โดยที่ในญัตตินี้ ที่คณะ กรรมการธิการ เสนอเข้ามา มีข้อความไม่ชัดเจนพอว่า คำว่าส่วนสัมพันธ์นั้นมีความหมายไป ในทางใด ถ้าฟังดูตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ได้ชี้แจงเอาไว้ทำให้มองเห็นว่าคำว่าส่วนสัมพันธ์ ในที่นี้มีความหมายเป็น ๓ ทางด้วยกัน ในทางที่หนึ่ง ก็คือ มีส่วนสัมพันธ์ เท่ากัน อีกทาง หนึ่ง ก็อาจ จะมีส่วน สัมพันธ์ มากกว่า แต่ว่าอย่างไรก็ตาม ที่กระผมได้ทราบเรียนชี้แจงไปนั้น กระผมมีความหมายไป ในทำนองว่า คำว่าส่วนสัมพันธ์ ตาม ที่ คณะ กรรมการ ธิการ เสนอ มา นี้ เป็น ส่วน สัมพันธ์ ที่มี จำนวน สมาชิก เท่ากัน เพราะเหตุว่า ถ้าหากว่าแต่ละสภาต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่กัน ไปเองโดยที่ ไม่มีการ ร่วมกันทำหน้าที่รัฐสภาแล้ว ปัญหาต่างๆ ก็รู้สึกว่าจะไม่ใคร่จะเกิดขึ้น แต่ที่นี้สภาที่

LIART

เราจะ กำหนด ไว้ ใน รัฐธรรมนูญ นั้น อาจ จะกล่าวได้ว่า แม้แต่ว่าจะจะมีแต่เพียง สองสภา คือสภาหนึ่งที่เราอาจจะเข้าใจ ไปว่าเป็นสภาสูงที่พระมหากษัตริย์ทรงพระ บรมราชาภิเษก อีกสภาหนึ่งเป็นสภาล่าง ซึ่งราษฎรเป็นผู้เลือกตั้งก็จริง แต่ว่าครั้น เวลาทำหน้าที่ ของสภานั้น เรา จะเห็นได้ ว่าสภาทั้งสองนั้นต่างฝ่ายต่างแยกกัน แต่ วิธีปฏิบัติก็เกิดปัญหา หลายอย่าง ดังที่ได้ บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๓ ก็ดี หรือ ปี ๒๕ หรือปี ๒๖ อะไรก็ตาม รัฐสภายัง มีหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาด้วยกัน กล่าว คือในกรณีบางอย่างเราก็ต้องไปทำหน้าที่ ร่วมกัน กระผมจึงใคร่กราบเรียนไว้ใน เบื้องต้นแล้วว่าในกรณีที่มีเสียงไม่เท่ากัน แต่ที่ว่าไปประชุมร่วมกัน แต่ถ้าหากว่า เป็นกรณีที่จำเป็นจะต้องลงมติ เพื่อให้ ได้ รั้งความ เห็นชอบ โดยระเบียบทั่ว ๆ ไป ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยข้อบังคับก็ดี หรือไม่ จะเกิดขึ้นโดยบทกฎหมายก็ดี เราก็ยอม จะถือเสียงที่สูงกว่าเป็นเสียงบังคับ แต่ ถ้าหากว่าในกรณีที่มีเสียงเท่ากันก็ยังมีกฎ- หมายบัญญัติให้ประธานสภา หรือผู้ที่ เป็น ประธานในที่ประชุม นั้น ลงคะแนนเสียง ได้อีกเสียงหนึ่ง ดังจะเห็นได้ว่าก็เสียง จำนวน เหล่านี้ ไม่เท่ากัน แล้ว เรา จะไป ประชุมร่วมกัน ถ้ามีการลงมติแล้วทาง ฝ่ายที่เสียงไม่เท่ากันนั้น ก็จำเป็น อยู่เองที่

จะต้องพ่ายแพ้ตั้งแต่ก่อน ที่มีการ ประชุม กันซึ่งที่มีตัวอย่างที่เกิดขึ้นดังที่ กระผมได้ กราบเรียนไปแต่ก่อน เพราะฉะนั้น กระผม จึงเห็นว่า ในการ ประชุม ถ้ามีการ ร่วมกัน ทำหน้าที่ รัฐสภาแล้ว ก็ จึงเป็น อย่างยิ่ง ที่จะต้องให้มี คะแนน เสียง ของ จำนวนสมาชิกทั้งสองฝ่ายนั้นเท่ากัน แต่ ว่าใน ทาง ปฏิบัติ ถึง เวลา ประชุม จริง ๆ แล้ว สมาชิก อีก สภา หนึ่ง อาจจะ มา ตาม จำนวน ที่มี อยู่เดิม ที่ บัญญัติ ไว้ ใน รัฐ- ธรรมนูญ ส่วนสมาชิกอีกฝ่ายหนึ่งมาไม่ครบตามจำนวนอย่างนี้ ก็ เป็นเรื่อง ที่ เรา ช่วยไม่ได้ แต่ที่จะไปกำหนดจำนวน สมาชิกไว้ตายตัวนั้น กระผมขอให้ท่าน สมาชิกผู้มีเกียรติซึ่งกำลังร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้อยู่ว่าอย่าลืมข้อเท็จจริงทั้งหลายที่ ได้เกิดขึ้นใน สมัยที่เราใช้ จำนวน สมาชิก วุฒิสภาไม่เท่ากันนั้น เหตุการณ์ ได้เกิด ขึ้นเป็นประการใด อันนี้กระผมขอให้ ระลึกไว้ด้วยว่า ได้มีเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งกระผมก็ ไม่ กล่าวซ้ำอีก เพราะฉะนั้นเป็นความ จำเป็นอย่างยิ่งนั่นเองที่ว่าจำเป็นที่เราจะ ต้อง จัดการ อย่าง หนึ่ง อย่างใดให้มีเสียง จำนวนเท่ากันนี้ เพราะฉะนั้นก็เพื่อมี ความ จำเป็น เกิดขึ้น เช่นนี้แล้ว เราจะไป กำหนดให้ตายตัวเช่นสมมติว่า สภาที่ ราษฎร เลือกตั้งนั้น เราอาจ จะ กำหนดไว้

LIRT

ว่าประชาชน พลเมืองใน จำนวนแสนคน แล้วก็มีผู้แทน ๑ คน หรือ ๒ แสน ๕ หมื่น คนมีผู้แทน ๑ คน ส่วนจำนวนสมาชิกสภาสูงที่ พระมหากษัตริย์ ทรงตั้งนั้นก็ยังมีน้อยกว่าด้วยวิธีการอย่างนี้ กระผมเห็นว่ามีเรื่องราวเกิดขึ้นใน ประเทศไทย มาแล้ว จน ถึงที่สุดรัฐธรรมนูญ ที่เราตั้ง กรรมการร่างกิติหรือเราตั้งสภาร่างขึ้นมา ก็ตามก็จำเป็นต้องยกเลิก แล้วก็มาเขียนใหม่ เพราะฉะนั้น เราจะเห็นได้ว่า ตามประวัติ ของรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย เรานั้น ประเด็นก็มีสภาเดียว ประเด็นก็มีสอง สภา ประเด็นก็มีสภาเดียวอะไรกัน เหล่านี้ เพราะเหตุว่ารายละเอียดต่างๆ เหล่านี้เราน่าจะได้ระลึกถึงวิธีการต่างๆ ที่เราจะต้องปฏิบัติทำให้เป็นไปตามความมุ่งหมายในรัฐธรรมนูญ แต่ว่าเมื่อในทางปฏิบัติทำไม่ได้ แล้วเราก็ก็นำเอาไปแก้ไข แล้วเหตุการณ์ก็เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นว่า จำนวนสมาชิกสภา ที่ผมได้กราบเรียนมา มีส่วนสัมพันธ์กัน นั้น กับสมาชิกสภาล่างนั้น ผมมีความหมายว่า ส่วนสัมพันธ์ ใน ทางเท่ากัน นั้น หรือ ส่วนสัมพันธ์ ในทางมากกว่า จึงจะเป็น การ เหมาะ สม กับ สถาน การณ์ ของ ประเทศไทยที่เป็นอยู่ในขณะนี้ หรือ อาจจะไปเข้ากันร้ายแรงต่อไปข้างหน้า หรือ จะเป็นประการใดนั้น เราอาจรู้ไม่ได้

ว่าความเราจะไปเสียท้ายพริบ...เอาไว้ก็ไม่มีประโยชน์อันใดแก่ประเทศชาติ. เรา นายมนูญ บริสุทธิ์ : ปัญหาที่พิจารณากันอยู่ในขณะนี้ก็คือว่าให้มีสมาชิก เป็นจำนวน เท่าตัว หรือ จะมี จำนวน ส่วนสัมพันธ์กับจำนวนสมาชิกของอีกสภาหนึ่ง ตามปัญหานี้กระผมใคร่จะกราบเรียนขอทำความเข้าใจเสียก่อนว่า ถ้าหากสภา ลงมติ ไป อย่างหนึ่ง อย่างใด นั้น ไม่ใช่ปัญหาว่าสมาชิกของอีกสภาหนึ่ง จะ ต้องน้อยกว่าหรือมากกว่าของอีกสภาหนึ่ง คือปัญหาว่า จำนวน สมาชิก สภาไทย จะ มากน้อยอย่างไรนั้น ไม่ใช่ปัญหานี้ เป็น ปัญหาที่ เราจะ ต้องพิจารณา ใน ภาย หน้า ปัญหาขณะนี้ก็คือว่าจะให้กำหนด ตามตัวไว้ใหม่ หรือจะให้ส่วนสัมพันธ์ การกำหนดตายตัว และอาจ จะกำหนดให้ มากกว่าอย่างใดก็ได้ เพราะตามปัญหานี้ ไม่ได้บอก ว่าให้ตายตัวโดยให้น้อยกว่า จำนวนสมาชิกอีกสภาหนึ่ง เพราะฉะนั้น สมาชิกสภาไทยจะ มากน้อยกว่า กัน อย่างไรนั้นไม่ใช่ปัญหาในขณะนี้ ปัญหาในขณะนี้มันแต่ที่เราจะรับ หลักการว่า เราจะ กำหนดขอยกตายตัวไปเทียบว่าจะให้มี ๘๐ หรือ ๘๐๐ หรือว่าจะให้มีครึ่งหนึ่งหรือว่าสามในสี่ หรือว่า สอง เท่า ของ อีกสภาหนึ่ง นี่เป็นปัญหากว้างๆ เพราะฉะนั้น กระผมเห็นว่าเรายังไม่ควรวิตกว่า ถ้า

LIRT

หากว่าเรา ลงมติ ไป ว่าให้มี ส่วน สัมพันธ์ แล้วจำนวนสมาชิกสภาสูงจะยิ่งมากหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาล่าง ไม่ใช่ อย่างนั้น ถึงชั้นเวลาจะเอาจำนวนสมาชิก เราจะกำหนดเพียงครึ่งหนึ่งก็ได้ หรือว่าหนึ่งในสามก็ได้ เช่นเดียวกัน ถ้าหากว่า กำหนดตายตัว ก็ไม่ได้ หมายความว่าจำนวนสมาชิกจะต้องน้อยกว่าอีกสภาหนึ่ง อาจจะตายตัวในทางมากก็ได้ ปัญหาขณะนี้จึงมีว่าเราจะเอาตายตัว หรือว่าส่วนสัมพันธ์ ก็หมายความว่าเพื่อที่จะให้สะดวก เป็นความสะดวกในการที่จะไปเขียนข้างหน้า ถ้าหากว่าเราเอาส่วนสัมพันธ์แล้วขึ้น ๆ ลง ๆ ได้ตามเหตุการณ์ ก็ถือจำนวนสมาชิกอีกสภาหนึ่ง ความเหลื่อมล้ำทำสูงในจำนวนสมาชิกในอนาคต ก็มีแน่นอน กว่าที่เราจะ กำหนดตายตัวไป ถ้าสมมติว่าเรากำหนดตายตัวไปและลงมติให้มี ๕๐ คน สมาชิกสภาแรกอาจจะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ตามจำนวนพลเมืองอย่างนี้เราก็เห็นได้ว่าไม่เหมาะสม ถ้าหากว่าเราจะกำหนดส่วนสัมพันธ์กันเสีย จะเอาหนึ่งในสามหรือครึ่งหนึ่ง หรือเท่ากัน หรือสองเท่า อย่างนี้จำนวนสมาชิกอีกสภาหนึ่ง จะเพิ่ม หรือลดลงอย่างไรก็มีส่วนสัมพันธ์กันเหมาะสม เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็น ว่าควรจะให้มีส่วนสัมพันธ์กันดีกว่า

หลวงประกอบนิติสาร : ทักษะของท่านสมาชิกผู้มีความรู้ที่อภิปราย ลงเมื่อคืน ในตอนแรก ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยเต็มที่ คำว่ามีส่วนสัมพันธ์ก็ดี ยังไม่มีความหมาย มากกว่ากัน หรือ น้อยกว่ากัน หรือเท่ากัน ข้าพเจ้าอยากจะขอความเห็นของข้าพเจ้าใน ตอนแรกอีก นิดเดียว ว่า ท่านสมาชิกที่อภิปรายในระยะแรก ๆ นั้น ท่านมองไม่เห็น ว่า ถ้าสมาชิกของสภาที่ ๒ มีจำนวนตามตัว และในทักษะของท่านที่เข้าใจว่า คงจะเข้าใจ น้อยกว่า แล้วเวลาประชุมร่วมกันก็จะไปสู่สภาที่ ๑ อย่างไม่ได้ ในทักษะของท่านเป็นอย่างนั้น ในข้อวิถิกของท่าน ข้าพเจ้าอยากจะขอประธานแก้ว่า ในทักษะเช่นนั้นเห็นจะยังคงเคลื่อน เพราะเป็นทักษะที่สมมติ หรือ ตั้งรากฐานในข้อสมมติที่ว่า สภาที่ ๑ มีความเห็นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรืออีกนัยหนึ่ง สมาชิกของสภาที่ ๑ มีความเห็น เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สมาชิกสภาที่ ๒ ก็มีความเห็นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงแพ้กัน แต่ในพฤติการณ์ที่เป็นจริง ท่านประธาน ข้าพเจ้ายังไม่เคยประสบเลย ว่าสภาไหน จะเป็น อันหนึ่ง อันเดียวกัน ทุกกรณี แม้แต่สภาที่เราตั้งกันนี้เพียง ๕ นาทีเราก็เห็นว่า ความเห็นเราต่างกัน แล้วยังสภาที่ ๑ ถ้วยแล้ว เป็นสภาซึ่ง

LIRT

ที่ตีเกลี้ยงสมาชิกพรรคการเมืองไม่ได้เลย
ไม่ว่าในรัฐธรรมนูญจะยอมให้มีพรรคการเมืองหรือไม่ พรรคการเมืองเป็นไปโดย
ธรรมชาติเป็นไปตามความคิดของมนุษย
ความเห็น ที่จะเป็นอันหนึ่งอันเดียวนี้หา
ยาก ไม่มี หรือหายากเต็มที่ สภาที่ ๒
ยังเป็นคู่หูของคุณวุฒิจึงเป็น ผู้มีวิวุฒิ คุณ
วุฒิกว้ยแล้ว ความเห็นถึงเป็นอิสระ ใน
ที่ข้าพเจ้าผ่านมาแล้ว ประธานโฆะ ไม่
ใช่ ว่า ข้าพ เจ้า อยาก จะ พุด ถึง วุฒิสภา ที่
ข้าพเจ้าผ่านมาแล้ว วุฒิสภาไม่เคยมี
ความเห็นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แม้
เวลาที่เรายับยั้งกฎหมายสภาผู้แทน ก็ไม่
เคยมีความ เห็นเป็น อันหนึ่ง อันเดียวกัน
และเคยตั้งเข้าไปเป็นกรรมาธิการร่วมกับ
สภาผู้แทน เราไปแพ้เขาก็มี ชนะก็มี
ชวนให้เขาเห็นด้วยได้ก็มี ไม่เห็นด้วยได้
ก็มี อยู่ทุบทุกสแล้วก็ความคิดของคน
ไม่ใช่เรายกไปสู่นักในสภา ไม่ใช่เป็นใน
รูปนั้น แล้วนอกจากนั้นในสภาที่ ๑ นั้น
ขอได้โปรดคิดว่า เป็นสมาชิกโดยปกติ
แล้วเป็นเรื่องที่จะเอา รัฐบาลเข้า รัฐบาล
ออกก็ได้ ยิ่งในรัฐธรรมนูญที่เรากำลัง
ร่างอยู่นี้ ก็มีผู้ตีเบียดอภิปรายทั่วไปเช่น
เดียวกัน ปลตรัฐบาลได้เช่นเดียวกัน
เพราะ ฉะนั้น เราก็มองเห็น รูปการณ์ ว่า
รัฐบาลในภายหน้า นี้ จะต้องเป็นผู้ ที่คุม
เสียงสภาที่ ๑ ได้ไม่มากนักน้อย แต่หนัก

ไปค่อนข้างมาก ถ้าไม่มากแล้ว อยู่ไม่ได้
เพราะฉะนั้นที่ระหวังว่าสภาที่ ๒ นี้ ต้อง
ออก ชั่วรัฐบาลไทยรัฐบาลพึ่งสมที่ ๑ ไม่
ได้ นี้เป็นเรื่องที่เบี่ยงไปไม่ได้ สภาที่ ๒
ควรจะเป็นอย่าง จึงจก ที่ข้าพเจ้า เรียนไว้
ความเห็น ไม่ควรจะไปทู่คะแนนเสียงเอา
ชนะต่อคะแนนเสียงต่อสภาที่ ๑ แม้แต่
ในกรณีประชุมร่วมกันนี้ เรื่องอะไร ขอ
ท่านประธานได้กรุณาเรียก เป็นเรื่อง
เช่น ประกาศสงคราม เป็นเรื่องประ
โยชน์ของประเทศชาติ ไม่ใช่เวลาจะไป
เอาคะแนนเสียงอะไรกัน เว้นแต่
เราจะมีใช้คืนเข้ามาอยู่เกินครึ่งสภา เรา
ก็ขายชาติเสียดีกว่า หรือเป็นเรื่องให้
ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ ใน
เรื่องประกาศสงคราม ในเรื่องเช่นสัญญา
สันติภาพ อะไรพวกนี้ เป็นเรื่องไม่ใช่
มา เอา ชนะคะแนน กัน ระหว่าง สองสภา
แล้ว เพราะฉะนั้นในเรื่องประชุมร่วมกัน
นี้ ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ต้องห่วง ไม่ใช่เป็น
เรื่องห่วง ถ้าถึงขนาดว่าสภาที่ ๑ เป็น
สภาที่มองเห็นว่าเป็นสภา ที่ประกอบด้วย
สมาชิกพรรคชาติตั้งครั้งแล้วละก็ รัฐบาล
ก็ต้องใช้ตวงเอาญาติหรือ กราบบังคมทูลยุ
ปลาเสียเลย คิดว่าที่จะเสี่ยงให้สภานั้น
มาหนึ่งประชุมกับสภาที่ ๒ แล้วมาทู่
คะแนนเสียงเอาชนะกันใน เรื่องสำคัญ ๆ
เพราะฉะนั้นทางแก้ทางอื่นตามรัฐธรรมนูญ

มี ขอย้ำได้โปรดเป็นห่วงในเรื่อง ประชุมร่วมกัน ส่วนการประชุมแยกกัน นั้นก็เป็นอำนาจ อันยังไม่เด็ดขาด อย่างที่ กราบเรียนเมื่อกันแล้ว ไม่มีเรื่องที่จะ ต้องเอาจำนวน คณะเนน เสียงมา สู้กันเลย แม้แต่เนนเดียว ถ้าสภาที่ ๒ จะประกอบ ไปด้วยคนสัก ๕ คน นี่สมมติเล่น ๆ ก็ มีผลเท่ากันมี ส่วน สัมพันธ์ กับสภาที่ ๑ มี ผลเท่ากัน มีผลเท่ากับมีจำนวนมากกว่า ไม่มีความหมายในเรื่อง ส่วนสัมพันธ์ แม้ แต่เนนเดียว ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าว่า ขอ ให้มองคุณสภาพารณ์ที่เป็นจริง ในกรณี ประชุมร่วมกัน ข้าพเจ้าไม่เห็นว่าจะไป เอาชนะกันด้วยจำนวนเพราะเหตุใด ต่าง กันกับ พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่เราตั้งต้นระบอบ ประชาธิปไตย มีความหวังว่า ผู้ที่เข้า มายังไม่รู้เรื่องก็เอา ประเภท ๒ ไปควบคุมเอาจำนวนถ่วงไว้ หรือต่างกัน ใน ขณะยุคปฏิวัติใหม่ ๆ ซึ่งจำเป็นเหลือเกิน ที่จะต้องคุมอำนาจไว้ ก็เอาสมาชิกประ-เภทต่างตั้ง โดยเป็นสมาชิกประเภทที่ ๒ หรือว่าเป็นสภาที่ ๒ อะไรก็ตาม ที่ตั้ง ตั้งในสมัยปฏิวัติในยุคหัวเลี้ยวหัวต่อ แต่ เมื่อเราจะทำ รัฐธรรมนูญถาวร ของประ-เทศชาติแล้ว ข้าพเจ้าก็คิดว่าต้องนึกถึง เรื่องที่เป็นจริง นึกถึงทฤษฎี นึกถึง อันตรายในการที่จะคุม กันด้วย จำนวนให้ จงมาก ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นอย่างแน

นอนและโดยเด็ดขาด ท่านประธาน ว่า ต้องลืมเรื่องส่วนสัมพันธ์ จะเป็น จำนวนแน่นอนนี้ ขอให้กรรมการยก ร่างไปคิดมาทำไร ถึงจะเป็นเรื่อง ที่ เหมาะ สมสวยงามใน ฐานะที่นี้ เป็นสภาคณะที่หรือสภาจังหวัด หรือสภาอะไรก็ตาม ข้าพเจ้าใคร่จะวิงวอนสมาชิกว่า โปรดอย่าหวังประชุมร่วมกันเป็นอันขาด

พลเรือตรี จวบ หงสกุล : กระผม กตัญญู มีความ เห็น ตรง ข้าพ กับ สมาชิก ที่ อภิปรายเมื่อกัน เพราะเราอย่าลืมว่าเรา ได้ลงมติไปแล้วว่า ๑. พระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งคณะรัฐบาล นายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรี จะ เป็น สมาชิก สภา ไม่ได้ และก็อีกประการหนึ่งเวลาประชุมในกรณี สำคัญ เราต้องมา ร่วมประชุมกัน เป็นรัฐ-สภา ทั้งสองสภา คือ สภาล่าง และ สภา สูง ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคณะ รัฐบาลนั้น โปรดอย่าลืมว่าต่อไปเราจะ เล่น การ เมือง กันโดย วิธี พรรคการเมือง ตามแบบระบอบประชาธิปไตย เมื่อ พระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้ง คณะรัฐบาล แล้ว ไม่แน่นอนเสมอไปว่าคณะรัฐบาล จะมีเสียงข้างมากในสภา เพราะฉะนั้น ถ้าเผื่อว่าเรามีสภาสูงอยู่ตามส่วนสัมพันธ์ ของสภาล่างแล้วจะเป็นการช่วยได้ คือ ว่าเป็น การ ประกันไม่ให้ รัฐบาล สัม ลุก-คลุกกลานได้มาก คือไม่บ่อยนัก ถ้า

LIART

เพื่อให้รัฐบาลมีความเห็นที่ ๆ ที่จะชวนให้สมาชิกสภาสูงเห็นด้วยกับตน. ถ้าเมื่อเราปล่อยให้สมาชิกสภาสูง กำหนดค่าตัว สมมติว่ามี ๕๐ แต่สภาล่างมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยตามจำนวนประชากร ในลักษณะ เช่นนี้ ไม่วันใด ก็วันหนึ่งรัฐบาลจะต้องล้ม เพราะฉะนั้นผมขอให้สภาช่วยพิจารณา ด้วยว่า ตามที่ กระผมพูดนี้อาจจะเป็นความจริง

นายประยูร กาญจนกุล: ผมใคร่จะเรียนชี้แจงเพิ่มเติมสักหน่อย เพราะเท่าที่ได้เสนอ ไปว่า ควร จะให้ สมาชิกสภาที่ ๒ มีส่วนสัมพันธ์กับสภาที่ ๑ และ ได้เห็นไปในทาง ที่ว่า ควร จะเท่ากัน เสียด้วยนั้น ไม่ใช่ตั้งบนข้อสันนิษฐานอย่าง ที่ท่านสมาชิก ผู้มีเกียรติท่าน หนึ่ง ได้ อภิปรายไป สมมติเขาว่าสมาชิกทั้งสภาจะมีความเห็นเหมือนกันนั้น ที่เสนอไปก็เพื่อให้ เห็น ว่าการ ที่มี ส่วน สัม พันธ์ นั้น จะสัมพันธ์ในแง่ ปริมาณ หรือ จำนวน ใดๆ นั้นไม่มีประโยชน์อะไร ควรจะพิจารณาถึงผลของการดำเนินงานของแต่ละสภา เมื่อสมาชิกมีส่วนสัมพันธ์กัน เช่นสมมติว่าเท่ากัน เสียงก็เท่ากัน จริง อยู่แต่ละสภานั้นสมาชิกอาจจะมีความเห็นไม่เหมือนกัน และที่จะให้เห็นเสมอเหมือนกันตลอดไปนั้นก็เป็นไปได้ ถ้าหากว่าเราไปกำหนดไม่ ให้มีส่วนสัมพันธ์

หรือว่าไม่เท่ากันอะไรอย่างนั้นแล้ว ผลจะทำให้การที่ทั้งสภาที่ ๒ หรือสภาสูงไว้ นั้นจะไม่มีประโยชน์อะไรเลย เราจะทำให้มีหน้าที่แต่เพียงเป็นผู้ ทัก ท้วง อะไร ใดๆ หน่อยๆ แล้ว เท็ดซาทก็ ไม่ได้ช่วย ที่ทำงานเป็นสภาจึงจบ ซึ่งกระผมเห็นว่า ไม่น่าจะใช้คำนี้ คือจะทำให้รู้สึกว่เกียรติของสภาที่ ๒ นี้เสื่อมไปทำไมเรียกเช่นนั้น เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าที่ได้ลง มติ ไปแล้ว ที่จะให้มีสภาที่ ๒ ขึ้นนั้น ก็เพื่อประโยชน์ที่จะช่วยกลั่นกรองช่วย ประคับประคองรักษาระบบประชาธิปไตยไว้ให้มั่นคงถาวรและดำเนินไปในวิถีทางที่ถูกต้อง เราจึงให้มีสภาที่ ๒ นี้ขึ้นแต่เมื่อตั้งสภาที่ ๒ ขึ้นมาแล้ว เรากลับให้มีความสำคัญน้อยลงทั้งในด้านจำนวนสมาชิก ทั้งในตำแหน่งหน้าที่อะไรต่างๆ ที่ จะทำ หน้าที่ ของ สภานั้น ให้มี ผล สมบูรณ์ แล้ว ก็เป็นการ ทอน สมรรถภาพ ของ สภาที่ ๒ ซึ่งถ้าเราตั้งไป โดยไม่มีหน้าที่อะไร สำคัญนักหนาแล้วก็ไม่เห็นมีความจำเป็นอะไรที่จะไปตั้งสภาที่ ๒ ขึ้น ก็เมื่อเราเห็นควรจะมีสภาที่ ๒ ก็ควรจะให้สภาที่ ๒ ได้เป็นประโยชน์มากที่สุดที่จะเป็นได้ เพราะเรารู้ อยู่ แล้ว ว่า ใน ระบบ ประชาธิปไตย ของเรานั้นจะต้องวิวัฒนาการต่อไป ยังไม่ถึงขั้นที่สมบูรณ์ แม้ในระยะเวลา ๑๐ ปี หรือ ๒๐ ปี ข้างหน้า ก็ยังจะต้องมีการ

วิวัฒนาการกันไป เราจะต้องคอย
 ประคับประคองให้เดินไปในทางที่ถูกต้อง
 เพราะฉะนั้น ผมเห็นว่า ความสำคัญ ของ
 สภาที่ ๒ มีมาก เพราะฉะนั้นจำนวน
 สมาชิกก็ดี หรือหน้าที่ของสภานี้ก็ดี จึง
 ควรที่จะให้มีความสำคัญ พอสมควร และ
 เป็นเรื่องที่ย่อยหน่วงเหนี่ยว ชะงัก
 ไว้เพื่อให้เป็นไปโดยทางที่ถูกต้อง

**หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิ-
 การระเบียบวาระ) :** ข้าพเจ้าไม่หนักจะ
 อภิปรายอีก แต่เนื่องจากท่านสมาชิก
 ท่านที่อภิปรายก่อนหน้าสมาชิกคนสุดท้าย
 ได้แสดง ความห่วงใยถึงเสถียรภาพ ของ
 รัฐบาล แลละ ท่านคงไม่ได้หมายความว่า
 รัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งและไม่ใช้รัฐบาล
 นี้ จะเป็นรัฐบาลไหนก็ตาม ที่จะเข้ามา
 บริหาร ประเทศ ตาม รัฐธรรมนูญ ที่เรา
 กำลังร่างอยู่นี้ ท่านเป็นห่วงว่า เมื่อ
 รัฐมนตรีเป็นสมาชิกสภาไม่ได้ การเมือง
 จะขึ้นไปในรูปพรรค รัฐบาลก็ไม่มีสัม
 มีเสียงพอในสภา และถ้าไม่มีสภาที่ ๒
 ที่จะ เป็น ผู้ คอย วิจัย ฉัย ความ ถูก ผิด กับ
 รัฐบาลแล้ว รัฐบาลก็อาจจะล้มลุกคลุก
 ลานไปเสียได้ ข้าพเจ้าว่าความวิตกของ
 ท่านนั้น ขอประทานโทษ เห็นจะไม่ตรง
 กับรูปการ เพราะว่าแม้เป็นความจริงว่า
 รัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาไม่ได้ การ

เมืองอาจเป็น รูป พรรค เรายังไม่ทราบ
 เป็นแต่ภายนอก แต่เห็นจะหนีไม่พ้น
 ไม่พรรคมีดีก็พรรคสว่าง สภาที่ ๒ ไป
 ช่วยอะไรได้ เราลงมติไปแล้วว่าสมาชิก
 สภามีสิทธิเบียดอภิปรายรัฐบาลได้ อภิ-
 ปรายทั่วไปในความหมาย ขัปลักรัฐบาลก็
 ยังได้ และเหตุการณ์จะไปเกิดขึ้นในสภา
 โทณ เหตุการณ์ย่อมเกิดขึ้นในสภาที่ ๑
 เขาเปิด อภิปรายไม่ไว้ วางใจ รัฐบาล ใน
 ระรยนี้แน่ชัดก็ตาม ในระยนี้ลงมติกี่ตาม
 สภาที่ ๒ ไปช่วยอะไรได้ สภาที่ ๒ นั่งดู
 นั่งฟังเท่านั้น จะไปเอะอะโวยวายไป
 อภิปรายกับเขาก็ไม่ได้ นี่รูปเป็นอย่างนี้
 หรือไม่ถึงขั้นนั้น สมมติว่าสภาที่ ๒ จะ
 รวนรัฐบาล จะขัปลักรัฐบาลโดยมติที่เรา
 ลงไปแล้ววันนั้นเอง ในความหมายของ
 มติแม้จะไม่ทรงตัว รัฐบาลเสนอร่างพระ
 ราชบัญญัติ สภาไม่รับหลักการเสียเรื่อย
 รัฐบาลอยู่ได้ไหม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย สภา
 ไม่อนุมัติ รัฐบาลอยู่ได้ไหม เรื่องยัง
 ไม่มาถึงสภาที่ ๒ สภาที่ ๒ ไปช่วยอะไร
 ได้ เพราะฉะนั้นในการที่จะคิดห่วงรัฐ
 บาลโดยนี้ว่าสภาที่ ๒ จะช่วยรัฐบาลได้
 ซึ่งไม่แน่แน่ และสภาที่ ๒ อาจเห็นด้วย
 กับสภาที่ ๑ ก็ได้ ซึ่งอาจจะทำให้ฐานะ
 รัฐบาลร้ายกว่า นี้เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า

คิดว่าในฐานะรัฐบาลจะอยู่หรือจะไป ไม่เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาที่ ๒ เลยว่า จะเป็นจำนวนตายตัวหรือ จำนวน มีส่วนสัมพันธ์กัน ที่เห็นท่านสมาชิกสภาคณะที่อภิปรายแล้วอธิบายในเหตุผลของ ท่านที่คิดว่าควรเป็นจำนวนเท่ากัน ท่านบอกว่าประชาธิปไตยนั้นเราควรปรับ ประคองให้ ค่อย ๆ เติบโต เจริญวิวัฒนาการใน ความหมายอย่างนั้นข้าพเจ้าเห็นด้วย เห็นด้วย ร้อยเปอร์เซ็นต์ทีเดียวว่า ความผิดพลาดทั้งหลายที่เราผ่านมา ๓๐ ปีนี้ เพราะเราก้าวพรวดพราก เราไม่ดูตาม้าตาเรือใน บางกรณีเราก็หกล้ม ที่นี้เราลุกขึ้นมาเราก็ ควรระวังไม่ให้หกล้มต่อไปอีก นี่ข้าพเจ้าเห็นด้วย ข้าพเจ้าเห็นอีกนั่นแหละว่าไม่เกี่ยวกับจำนวน ตายตัว หรือไม่ ตายตัว เพราะข้าพเจ้ามองไม่เห็นว่าการมีส่วนสัมพันธ์ซึ่งจะเท่าก็ตาม จะน้อยก็ ตาม จะมากก็ตาม นี่เกี่ยวอะไรกับความ เป็นอยู่ของรัฐบาล เกี่ยวอะไรกับอันตราย ชัยแรงที่ว่าจะเป็นสภาที่ ๒ ไม่สามารถ เอาชนะคะแนนเสียงสภาที่ ๑ ได้ และ ท่านก็รับความเห็นที่ว่าแต่ละ สภา ต่างกัน ไม่ทราบว่ามีใครจะมากกว่าใครทางไหน ไม่มีใครทราบ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่า ไม่ใช่เรื่องจำนวนสัมพันธ์ แต่ข้าพเจ้า คิดว่าจำนวนตายตัวนี้จะเหมาะสมกว่า

นายสมชัย เรื่องไกร : คำกล่าว ของท่านกรรมาธิการ เมื่อตะกี้ เป็นที่น่า คิดอยู่บ้าง ที่ท่านกล่าวว่า เราจะไปวิตก ในข้างหน้าในเรื่องจำนวนสมาชิก ซึ่งอาจ จะมีผู้ขายชาติอยู่ประมาณกี่คน อันนี้ ขอให้คิดดูให้ดีที่ เรามาถึง ที่นี้ นี้ ก็เพราะ เหตุการณ์ที่แล้มาใช่ หรือไม่บังคับกับเรา ต้องมานั่งกันที่นี่ ถ้าหากว่าเราจะกำหนด จำนวนสมาชิก ของ สภาที่ ๒ ให้ เท่ากับ สภาที่ ๑ นั้นแหละอันตรายละ สมมติ ว่ารัฐบาลจะประกาศสงคราม ท่าน กรรมาธิการบอกว่าเหตุการณ์ขณะนั้นกับ ขันไม่มีใครที่จะมา คิด ถึง ประโยชน์ ของ ประเทศชาติ แต่ถ้าจำนวนสมาชิกใน ที่ ๑ นั้นเป็นทวงซ้ายทั้งหมด สภาที่ ๒ จะช่วยอะไรได้ อันนี้เป็นปัญหา เป็น เรื่องที่น่าขบคิด ท่านได้กล่าวถึงในกรณี สืบราชบัลลังก์ ถ้าหากสมาชิกสภาที่ ๒ มีจำนวนน้อยกว่า อะไรจะเกิดขึ้น อะไร จะมาแทนราชบัลลังก์ “ประธานาธิบดี” ใช่หรือไม่ อันนี้ข้าพเจ้าขอให้ท่านคิดดู ให้ดี ผมไม่คิดใจเรื่องจำนวนน้อยกว่า ตายตัวหรืออะไร แต่ว่าได้มาคิดว่าถ้า หากเหตุการณ์ถึงขนาดนั้นแล้วเราจะไม่มี ทางแก้เลย จะให้รัฐบาลยุบสภานั้นได้ ประโยชน์อะไร เห็นจะไม่ได้ประโยชน์ ผมขอเรียนท่าน

LIRT

พลเรือตรี หม่อมเจ้ากาฬวรรณดิศ
ติศกุล : กระผมเห็นด้วยตามที่ท่านสมาชิกคนสุดท้ายได้อภิปรายอย่างเต็มที่ และกระผมเองก็มีความเห็นว่าการกำหนดตัวสมาชิกสภาที่ ๒ นั้นควรจะมีส่วนสัมพันธ์กับสมาชิกสภาที่ ๑ โดยเหตุผลว่าการที่จะกำหนดตายตัวไว้แล้วจะเอาอะไรเป็นหลักที่เราจะเอา ๑๐๐ คน ๕๐ คน หรือ ๘๐๐ คน ไม่มีหลักอะไรทั้งสิ้น แต่ถ้าเรากำหนดเป็นส่วนสัมพันธ์หนึ่งในสี่ ครึ่งหนึ่ง หรือเท่ากับ หรือมากกว่า นั้น เป็น หลักที่ดีว่า โดยเหตุนี้กระผมจึงขอสนับสนุน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอมติต่อสภาว่าผู้ใดเห็นว่าจะให้มีสมาชิก

เป็นจำนวนตายตัว โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดเห็นว่าจะมีจำนวนเป็นส่วนสัมพันธ์กับจำนวนสมาชิกของอีกสภาหนึ่ง โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ฉะนั้น มติของสภาจึงให้มีจำนวนเป็นส่วนสัมพันธ์ กับ จำนวน สมาชิก ของ อีก สภาหนึ่ง

สำหรับ การ อภิปราย ใน วัน นี้ ก็ ได้ เวลาอันสมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเลิก การอภิปรายต่อไปในคราวหน้า ขอเลิก การประชุม.

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๑๕ นาฬิกา

คณะกรรมการการตรวจรายงานการประชุม

ก. อุทยานิน	อุทุม พลภคสังวาลย์	ผู้จตรายงาน
ตฤศักดี	ณนุ บงคชวรงค์	„
จรวุญ เนลิมเตียรณ	โอบนพลว สัพลากร	„
เจรวุญ ปัตทชโร	ฉันทนทว สานบ้อม	„
วุฒศักดีเนทินาท	สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ	„
ป. จันทรากา	จำรงศ์ โจอ้อนน้อม	„
	สินธ์ชัย ชื้อสตัยดี	„

ตรวจแล้ว วันที่ ๖ /ธ.ค. / ๒๕๐๕

สุชนธ์ จิตรกถิก

หัวหน้าแผนกรวงานการประชุม

ประหยัต แดงอินทวัฒน์

หัวหน้ากองการประชุม

ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์

เลขารธิการสภา ฯ

พล. อ. สุทธิสารณกร

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ